

Nait Soez'n

UITGAVE VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND

mei 1977

6e jaargang no.8

50 ct

Gemiddelde woonkosten meer dan 30%!

Resultaten enkète schetsen somber beeld

De afgelopen maand heeft de GSB een korte enkète gehouden onder de bewoners van de zeven studentflats. Dit gebeurde in verband met de aangekondigde behandeling van de subsidie op de stijging van de servicekosten (Zie NS no.6/7 pag.5) in de universiteitsraad van 27 mei as. De enkète heeft in eerste instantie ten doel gehad, de bewoners van de flats te wijzen op hun inkomenssituatie en dan met name waar het de woonkostenkant van dat inkomen betreft. De verwerking van de gegevens van de in totaal 334 geretourneerde, en tevens korrekert ingevulde formulieren pretendeert slechts een schets te geven van een inkomenssituatie, waarin meerdere studenten verkeren. De resultaten van het onderzoek wijken wat dat betreft niet af van gegevens die uit andere onderzoeken naar voren komen (zie tvgl. NS no.6/7 pag.12). Zo blijkt dat de grootste groep, dat is 52,7%, meer dan 30% van z'n inkomen aan woonkosten betaald. Voor bijna 9% valt meer dan 40%(!) van de inkomsten weg. Dit blijkt dan ook niet zo verwonderlijk te zijn, als we zien dat het gemiddelde inkomen van de betrokken bewoners (f565,- pmnd.) ongeveer zo'n 120 gulden per maand(!) beneden de voor studenten als bestaansminimum erkende maximale beurs (f683,- pmnd.) valt. 38% krijgt zelfs minder dan 525 gulden per maand. Het is in het licht van bovenstaande, bij de behandeling van de subsidie op de servicekosten, voor de bewoners een kwestie van al dan niet verlichten van het totaal aan woonkosten besteedde bedrag als deel van het inkomen. Je hebt tenslotte inkomsten en... uitgaven. En wat dat betreft zal een besluit over deze subsidie vanuit principieel oogpunt benaderd moeten worden. En dan zal de keuze zeker op het voorstel van het CBO (bestuursorgaan van studenten-voorzieningen) moeten vallen. Al lijkt het dan om vijfjes, of gulden, of tientjes per maand te gaan. De kwestie kan niet losgezien worden van de totale inkomenssituatie van de studenten. De gehouden enkète bevestigt dit nog eens!

servicekosten

De huurhoogtes (inclusief de servicekosten) variëren op de studentflats gelijk wat voor soort kamer men bewoont tussen de 163 (Selwerd-flats) en 235 gulden (een aantal kamers op Corpus den Hoorn) per maand. De huurverhoging september vorig jaar varieerde tussen de 8,55% en 20,9%. Medio september is een dergelijke verhoging van de kant van het ministerie wederom te verwachten. Tenminste wanneer daar niets tegen wordt ondernomen. Dat geldt ook voor de overheveling van studentenhuysvesting naar het ministerie van volkshuisvesting, waaromtrent deze maand richt-

Inkomen p.mnd (incl. vakantiegeld, huur, kleren, boeken, etc; excl. coll.- en inschrijfgeld) in gulden:

325 tot 425	7,5%
425 tot 525	30,3%
525 tot 625	33,0%
625 tot 725	16,9%
725 tot 825	2,4%

van de enkètes.

lijnen te verwachten zijn (nota Rutgers Hierin ligt een verhoging van de huren omstreeks april volgend jaar onder de landelijke 'huurronde' opgesloten. Dit naast voorstellen die bij uitvoering ingrijpende personele gevolgen met zich mee zal brengen voor het SSH-personeel.

De huurverhogingen geven nog een aan

Het gemiddelde inkomen bedraagt f565,- per maand; een maximale beurs is 683 gulden per maand....

hoezeer op het inkomen bekort wordt. En ook de bijdrage van universiteit zelf aan het bijstellen hiervan kan leveren als het de behandeling van de subsidie betreft. Wat de batenkant aangaat, zullen natuurlijk voorstellen tot structurele verbeteringen van dat inkomen noodzakelijk zijn. In dat kader zijn de eisen die het Landelijk overleg Grondraden (LOG) stelt, als het gaat om de bijstelling van de beurzen en de uitbreiding van de beurzenpot genoegzaam bekend.

Momenteel houdt de GSB een handtekeninc

in dit nummer:

Pagina 5:

Hoe zat het met de verkiezingen vorig jaar?

Pagina 6:

Interviews met de voorzitter van de lustrumvierende HBO-bond....

Pagina 11:

Een verslag van het lenteseminar van de GSB: een verhelderende discussie over het optreden van de GSB....

Pagina 13:

Achtergrondartikel over Strauss, Vorster en wapens, deel 2 van Zuid-Afrika en West-Duitsland....

*** INLEGVEL ***

over de verkiezingen, met interviews en uitspraken.

Percentage van het inkomen besteed aan woonkosten (incl. servicekosten):

20 tot 25%	15,2%
25 tot 30%	32,1%
30 tot 35%	27,5%
35 tot 40%	16,7%
40 tot 50%	7,5%
50% of meer	0,9%

van de enkètes.

aktie op de flats voor behoud van de subsidie op basis van de oude regeling. Het voorstel van het CBO loopt hierop voort. Het omvat een bedrag van 143.000 gulden, inclusief een gewinningsbijdrage, voor die flats die grotere stijging kregen te verwerken. Het College van Bestuur wenst niet verder te gaan een ton. Daarbij baseert ze zich op berekening normen, die een paar jaar geleden door de U-raad zijn teruggewezen. Daar Naast deze voorstellen ligt er nog een minderheidsvoorstel van student-adviseur Henk Tameling.

Voor informatie over de enkète kan men zich wenden tot het GSB-kantoor; tel. 114600.

10,8% werkt gemiddeld 8 uur bij; de helft is daarvan deels afhankelijk, de andere helft niet.

A.R. adviseert veelal vijfjarige kursussen

Voor de tweede keer binnen enkele weken vergaderde de Academische Raad (AR), het overlegorgaan van de universiteiten en hogescholen. Dit onder toezicht van vele studenten die duidelijk maakten dat dat een vijfjarige kursusduur voor de meeste studies het absolute minimum is. an de orde was het advies van de AR aan de staatssecretaris over de lengte van de studies, in het kader van de wet op de herprogrammering. Voor meer dan 75% van de studies volgde de AR het unaniem of meerderheidsadvies van de diverse secties op om een vijfjarige kursusduur te adviseren. Slechts voor een klein aantal studies, en dan met name binnen de rechten- en de letterenfaculteiten werd minder dan vijf jaar geadviseerd. De afrikaanse talen, tandheelkunde en bantoeïstiek kregen een vierjarig advies. Wat betreft tandheelkunde moet daar dan nog bij aangetekend worden dat er na de doctorale fase een verplicht praktijkjaar bij komt, zodat de feitelijke studieduur boven die vier jaar komt te liggen. Het advies van de AR betekent dat er nu landelijke uniformiteit bestaat over de lengte van een studie. Een voorstel van de Universiteit van Amsterdam om een ontsnapingsclausule in te bouwen, waardoor de studierichtingen een aanvraag afwijkend van de landelijke in kunnen dienen, werd door de AR verworpen. De amsterdamse theologen, die eerst vijfen een half jaar aan wilden vragen, zullen nu terug moeten naar vijf jaar.

medicijnen

Een van de echte discussiepunten vormde de studierichting medicijnen. Na een ingewikkelde discussie, waar precies in de studie het doctoralexamen moest vallen, werd besloten dit punt niet in het advies te betrekken, en een totale studieduur van zes jaar voortestellen. Een belangrijk punt vormde ook de lengte

te van de propadeuse bij de verschillen de richtingen. In de meeste gevallen besliste de AR tot een propadeuse van 2 jaar. Bij enkele richtingen bleef de lengte van de propadeuse open, zodat de (sub)faculteiten die zelf in kunnen vul len.

Naast allerlei andere belangrijke zaken die wel op de AR-vergadering ter tafel kwamen, maar waar we in dit kort bestek niet op in zullen gaan, vallen er wel enige voorzichtige conclusies te trekken.

conclusies

Allereerst is daar de konklusie dat de staatssecretaris ook door de AR niet is toegestaan om anders dan marginaal te gaan toetsen. Dat wil concreet zeggen dat een inhoudelijke toetsing van de ingediende programma's ook volgens de AR niet door de staatssecretaris mag geschieden. Het is een van de punten waarop de studenten zich altijd sterk hebben gemaakt: de inhoudelijke discussie over de studie hoort in de faculteiten plaats. Een andere toch wel belangrijke conclusie is dat de AR niet voor de staatssecretaris opzij is gegaan wat betreft de lengte van de studie's. Staatssecretaris Klein heeft onlangs nog meegedeeld slechts 20% van de ingediende voorstellen vijfjarig te laten zijn. Met dit advies, waarin 75% van de studie's vijfjarig is, vertolkt de AR de opvatting van velen in de faculteiten, die menen dat vijf jaar een absoluut minimum is. Duidelijk zal wel moeten zijn, dat de staatssecretaris zal proberen het aantal vijfjarige studie's - mede uit bezuinigingsoverwegingen - zo laag mogelijk te laten zijn. Het advies van de AR betekent geenszins dat de vijf jaar 'binnen' is; wel dat de staatssecretaris het nog erg moeilijk met de herprogrammering zal krijgen.

FNV en LOG besluiten tot instellen overleg

Afgelopen vrijdag 6 mei hebben het LOG (landelijk overleg studentenvakbonden) en het FNV besloten tot voortzetting van een regelmatig overleg. De eerste bedoeling van het overleg is informatie uit te wisselen en kwesties te bespreken, die voor beide organisaties van belang zijn. Eventueel kan het overleg een voorbereidend en koördinerend karakter krijgen. De gesprekken zullen zich in eerste instantie hoofdzakelijk richten op een drietal concrete punten: de studentstops en de studiefinanciering, en daarnaast de miljoenennota, wanneer

deze in september verschijnt. Aan het overleg nemen naast vertegenwoordigers van het FNV en het LOG deel: het LOHBO (land. overleg HBO), de ABOP (alg. bond van onderwijzend personeel) en de ABVA (alg. bond van ambtenaren). Gemiddeld zullen zij zo'n vier keer per jaar bijeenkomen. De gesprekken vinden plaats op basis van volkomen zelfstandigheid van de in het overleg betrokken organisaties. Belangrijk is, dat het FNV middels dit overleg het LOG als gesprekspartner namens de studenten erkent!

Wist je dat.

TELFOUT ?

Zoals we op pagina 3 kunnen lezen, heeft de Academische Raad aan de staat sekretaris een opgave gedaan van het aantal benodigde personeelsleden om het aantal aangevraagde stops teniet te kunnen doen. Het is mn voor het personeel wel interessant om te vermelden dat zij bij de berekening van de benodigde aantallen niet is uitgegaan van de normaal gehanteerde 900 urennorm (normale werkweek) maar een overwerkfactor ingekalkuleerd heeft van 1,26. Het is kennelijk normaal dat er zo'n 25% uren wordt overgewerkt. Door dit lieve rekensommetje werden niet 550 plaatsen opgegeven, maar 443!

VERKIEZIEPROZA

Het verkiezingsprogramma van de GSB voor het komend jaar universiteitsraadwerk is uit. De inhoud behelst een evaluatie van het afgelopen jaar en behandelt de verschillende onderwerpen die het koemnd jaar de revue zullen passeren. Het programma in brosjurevorm is verkrijgbaar op het GSB-kantoor of bij de verschillende faculteitsgroepen.

ACA

Op dit moment circuleert er een nota van de voorzitter van de Academische Raad, dhr Brennikmeyer, waarin hij vergaande voorstellen doet de autonomie van de universiteiten te verkleinen ten gunste van de Academische Raad. Dit zou dan moeten gebeuren op de belangrijkste punten die het huidige onderwijs op de universiteit aangaat. In het volgende nummer van Nait Soez'n zullen we hier uitgebreid op ingaan.

RECTIFICATIE

In het inlegvel in deze Nait Soez'n is ongewild een fout geslopen. Ten onrechte staat er dat dhr.vd Slikke maatschappijlid is: dit moet zijn lid van de wp-fractie in de U-raad.

GEKNIPT...

Oeioei; je zal toch maar als 'niet ingewijde', in een niet helemaal nuchtere bui het verkeerde nummer draaien.....

Meer personeel uit reservepot voor vijf afdelingen nodig

Letteren bindt alsnog strijd aan met stops

Het verschijnsel studentenstop is iets wat elk jaar binnen de letterenfaculteit tot veel ergernis en akties leidt. Vorig jaar bleek er zelfs een bezetting noodzakelijk om een aantal stops buiten de deur te houden. Dit jaar voert de GSB-letteren een handtekeningsactie onder de leus: "Meer personeel uit de knepuntenreserve ten bate van Engels Frans Geschiedenis en Kunstgeschiedenis."

'overflow'

DE Academische raad stelde onlangs o.a. stops voor bij Engels, Frans, Geschiedenis, Kunstgeschiedenis en Nederlands. Hoewel in eerste instantie slechts voor de eerste vier richtingen- gezien de opgegeven totaal capaciteit- een stop nodig was, werd via het zgn. 'overflow'-principe berekend dat Nederlands ook een stop nodig had. Het 'overflow'-principe houdt in dat bv. mensen die bij Frans uitgeloot worden, voor een bepaald deel dan Nederlands gaan studeren. Een getallenvoorbeeld; als er 500 studenten bij Frans uitgeloot zijn, en een overflow van 50% naar Nederlands is, gaan er dus 250 Nederlands studeren. Daardoor kan het gebeuren- en dat is dus nu het geval- dat Nederlands, welke in eerste instantie geen stop nodig had, nu wel een stop nodig heeft.

Het principe geldt binnen de letterenfaculteit zo sterk, dat voor volgend jaar al op 8 stops gerekend wordt.

gesprek

Direkt na het bekend worden van het advies van de AR, is staatssecretaris Klein een gesprek aangegaan met de RUG en de Universiteit Nijmegen over ophoging van de letterencapaciteit aldaar. M.n. de Groningse faculteit had de afgelopen twee jaar al steeds haar capaciteit opgehoogd; ondanks het personeelsgebrek, waardoor stops voorkomen konden worden. Dit jaar hadden de RUG en de KUN echter besloten dat niet te doen, daar zij op grond van bepaalde cijfers verwachtten dat er geen stops zouden komen, wat juist tot de stops leidde. De staatssecretaris probeert nu om Groningen en Nijmegen zover te krijgen alsnog de capaciteiten optehogen, maar gebleken is al dat hij niet van plan is daar extra middelen voor vrij te maken. En dat terwijl juist het gebrek aan middelen en personeel tot de stops hebben geleid.

443plaatsen

In het licht van het voorgaande is het belangrijk dat de AR vorige week aan

staatssecretaris Klein een opgave heeft gestuurd van het aantal benodigde personeelsplaatsen om de aangevraagde stopstelsels in getal- te voorkomen. In totaal vraagt de AR op basis van gedane berekeningen 443 extra plaatsen aan. Deze opgave is een uitvoering van de motie van de UNiversiteit van Amsterdam zoals die is aangenomen bij de behandeling van de stops vorige maand, om duidelijk te maken dat het grote aantal aangevraagde stops haar oorzaak vindt in personeelsgebrek. Een personeelsgebrek wat voortvloeit uit het Haagse bezuinigingsbeleid en in Den Haag zelf dus haar oorzaak kent.

VERGADER VERBOD

Tien Groningse jongerenorganisatie, tw ANJV, Centro Antiyano Brinamosa, Arjos DJF, FJG, GSB, HBO-bond, NVV-jc, Onderwijswinkel en PSP-jongeren, hebben 9 mei jl in een gezamenlijke verklaring bij B&W van deze stad erop aangedrongen een vergadering van de NVU van Glimmerveen, die voor 11 mei in onze stad was gepland, te verbieden. Dinsdag 10 mei besloot B&W dat dergelijke vergaderingen voortaan verboden zullen worden. De exploitant had de zaal ondertussen al geannuleerd.

landelijk

11 mei jl is er op het initiatief van het LOG een landelijke verklaring verschenen, waarin wordt geprotesteerd tegen de zendtijd die Glimmerveen heeft gekregen, en waarin maatregelen van tegen de NVU van de justitie en van de regering verlangd worden. Ondertekenaars zijn: ANJV, DJF, FJG, JOVU, KWJ, LOG, LOHBO, NIVON-jg, NVV-jc, PPR-jg, PSP-jg, VJV-de karmel, VVDM.

SCHOKKEND RAPPORT

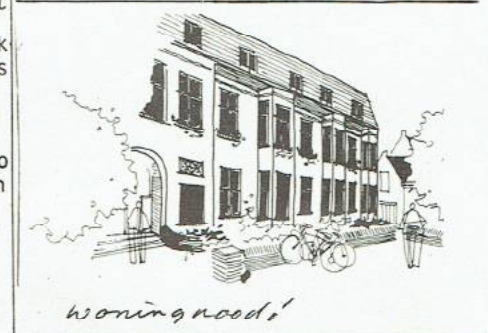
SSH VOORZIET GROTE KAMERNOOD

In een rapport aan het College van Bestuur heeft het SSH-bestuur een spoedige behandeling van de noodvoorzieningen op woninggebied voor de aankomende eerstejaars bepleit. Het SSH-bestuur had zelf een achttal mogelijkheden onderzocht. Hoe ver ze daarmee gegaan is, moge uit het volgende citaat blijken: "Het gerucht bereikte het bureau, dat een afgedankte torpedobootjager van H.M. Zeemacht voor sloop verkocht zou worden. Bij natrekken bleek het schip al verkocht te zijn." Daarnaast zijn o.a. de mogelijkheden van salonboten, ligrijtuigen van de NS, hotelkamers, leegstaande schoolgebouwen en flats in Hoogezand besproken.

barakken

De enige reële mogelijkheden op dit moment die het SSH-bestuur ziet, zijn het huren van 100 aangeboden caravans, en het aanschaffen van een twaalfstal barakken. Zowel de barakken, als de caravans zouden avontueel op een deel van het paddepoelsterrein geplaatst kunnen worden. Naast de aanschafkosten moeten ook nog aanlegkosten gemaakt worden. Zo wel de caravans, als de barakken moeten bijvoorbeeld op het riool aangesloten worden. Alleen al de aanlegkosten zouden per barak over de twee ton gaan bedragen. In haar conclusie schrijft het SSH-bestuur: "Uitgangspunt is telkens de ba-

sishuur voor de studentenflats, exclusief servicekosten momenteel f. 105,15. (...) Het surplus van de kosten boven dit bedrag zou van universiteitswege bijgepast dienen te worden. Het aantal inschrijvingen op de eerstejaarswachtlijst overschreed op 25 april 1977 de 1100; wij schatten per 1 augustus 1977 ten hoogste 300 kamers beschikbaar te hebben/krijgen. Noodvoorzieningen voor ± 200 studenten zijn dan nog een druppel op de gloeiende plaat. Wij dringen derhalve bij uw college aan op een spoedige behandeling en beslissing terzake van deze problematiek. (.) De aan de voorzieningen verbonden kosten vallen buiten de draagkracht van de stichting, zodat wij aannemen dat een aanzienlijk stuk van de verantwoordelijkheid bij de Rijksuniversiteit komt te liggen."

REDUKTIE- REIS- BURO

Reizen

Vlieg naar New York		enkel:	retour:
1/2 t/m	31/3	f 460,-	f 805,-
1/4 t/m	12/6	f 460,-	f 830,-
13/6 t/m	30/9	f 515,-	f 875,-
1/10 t/m	30/11	f 480,-	f 830,-
1/12 t/m	31/12	f 480,-	f 860,-

Deze charters vertrekken vanaf Brussel. Kom voor verdere inlichtingen even langs de balie. Voor boekingen, neem daar zoveel mogelijk ruim de tijd. Kom niet op het laatste moment langs. Dit geeft allemaal problemen en extra portokosten e.d.. Probeer minimaal één week van te voren te boeken, dit geldt met name voor de treinreizen. Vluchten liever vroeger. In elk geval: goede reis!

Redukties

ZO LANG DE VOORRAAD STREKT kunnen we een paar leuke boxen van Tandberg leveren en wel de volgende: TL 2507 voor f 227,59 p. stuk Gegevens: 2 x 40 continu. Deze boxen zijn vergelijkbaar met de TL 2520, doch een gulden of 75 goedkoper.

Verder een versterker van Nikko, de TRM 500 voor f 468,-
2 x 28 watt

en als laatste een cassettedeck van Grundig en wel de C 43b voor f 397,70

Dit zijn een paar leuke aanbiedinkjes. Uiteraard hebben we nog van alles op dit uitgestrekte gebied van de HiFi.

Merken: Tandberg, Uher, Nikko, Acoustic Research, Maranz, Scott, Dual, Sansui, Goodman, Philips Aristona, Saba, Wharfdale, Pioneer, Thorens en nog veel meer.

Daarnaast kunnen we putten uit een flinke voorraad huishoudelijke spullen, van citruspersen tot volautomatische wasmachines.

De rekenmachines zijn sinds 21 maart weer gezakt in prijs. Ook nooit weg.

Over niet al te lange tijd zal de vertrouwde platenbak verdwenen zijn uit het reductieburo. We gaan verder met het werken met platenbonnen die je kunt inwisselen bij Hemmes. Je krijgt dan 15% korting, dus voor een bon van f 10,- betaal je f 8,50
f 15,- betaal je f 12,75
f 20,- betaal je f 17,00

Koffie is zolangzamerhand onbetaalbaar aan het worden. Voor zolang het nog duurt bij ons kwartjes goedkoper. Per pond tussen de f 4,65 en f 4,95.

NAIT SOEZ'N

verschijnt tweewekelijkse
abonnementsprijs 76/77: f25,-
incl. lidmaatschap, GSB reductieburo, Studair, Student.

Redactie: Paul Dijkstra, Bert Merx, Peter de Vries, Hans Kuné.

Med werkers: Maria Bodewes, Willem Bijleveld, Harm Jonkhart, Jasper Schaaf, Richte Lameris, Hans Thijssen, Nienke Boschman.

Fotografen: Theo Mensen, Frank Aepoel, Bert de Boer.

Druk: Stichting Drukkerij C. Regenboog.

N.B.: Redactionele stukken zijn niet anderszins.

Visserstraat 46

tel: 121237

open maandag tot / met vrijdag

13.30 / 17.30 uur

HOE ZAT DAT VORIG JAAR?

12mei

Vanaf donderdag 12 mei valt bij ieder ingeschreven lid aan deze universiteit een stemformulier in de bus, danwel op de vloer achter de deur. De universiteitsraadverkiezingen. Voor 23 mei vijf uur 's middags moeten deze formulieren ingevuld en wel weer bij het stemburo gedeponereerd zijn, zodat we op z'n laatst 8 juni de uitslag kunnen verwachten.

Het is in het licht van deze voor ons zo belangrijke verkiezingen wel interessant de uitslagen van vorig jaar nog eens langs te lopen om zo tevens een beetje te anticiperen op de mogelijke verkiezingsuitslag dit jaar. D.w.z. als het gaat om de perspectieven en verwachtingen. Wat dit laatste aangaat, zal natuurlijk de gevoerde politiek en belangbeharing van de GSB, en evenzo die van de PSF over het afgelopen jaar de doorslag geven. Hoe lagen de cijfers vorig jaar?

56,3% van de stemmen ging naar de GSB, 38,7% naar de PSF en 5% stemde blanko. Voor de GSB resulteerde dit in zeven zetels. Vier daarvan werden rechtstreeks gekozen uit de zeven kiesdistricten (fakulteiten). De overige drie kwamen van de vrije of algemene lijst, waarin men wordt gekozen op basis van zgn. 'reststemmen' - stemmen die overblijven na aftrek van de kiesdeler per fakulteit of het totaal aantal uitgebrachte stemmen in een kiesdistrict als daar geen zetel is behaald. Hoezeer net rond dit aantal reststemmen kan schipperen, bleek dat jaar, toen PSF 100 stemmen tekort kwam om een extra zetel te kunnen bezetten. De GSB had echter gewoon meer stemmen, en die

krijg je niet zomaar.

Wel belangrijk is op te merken, dat vorig jaar bij ekonomie geen kandidaat bij de PSF meedong voor de strijd om een zetel. Hetgeen overigens niets wil zeggen over wat het werkelijke stemmen-aantal zal worden. Bij ekonomie heeft zich voor de GSB een belangrijke ontwikkeling voorgedaan, nl. dat het radenwerk in de fakulteit binnen progres en het vakbondswerk middels de basisgroep zich gebundeld hebben en nu ook inzet van de verkiezingen zijn.

percentages

De zetel op de restfakulteiten werd vorig jaar met 47 om 50% verloren, waarbij de persoonlijkheidsstemmen voor PSF-kandidaat Robert Coops bij sociale geografie als grootste deel van dit distrikt, hoofdzakelijk de doorslag hebben gegeven. Robert Coops, die nu uit de PSF-fractie is gestapt en inmiddels lid is van de GSB. Het is hierom belangrijk, aangezien nu het programma van de beide partijen bij sociale geografie de inzet is geworden. Daarbij is het fakulteitswerk van de GSB-actiegroep sociale geografie doorslaggevend; bekend door haar vele werk voor het verlichten van deze zware studie door de inzet voor herkansingen, het produceren van uittreksels etc.. De uitslag bij filosofie, ook onderdeel van dit distrikt, zal onmiskenbaar voor de GSB uitvallen. Filosofie levert de kandidaat voor dit distrikt: Maria Maas. De stemverhouding bij sociale geografie zal echter doorslaggevend zijn als grootste onderdeel van de interfakulteit, naast natuurlijk theologie en ekonometrie.

En hebben we het over persoonlijkheidsstemmen dan mag ook de naam van Paul van Tongeren niet onvermeld blijven. In de race om de zetel bij letteren moest de PSF-formeerder het loodje leggen, ondanks de enorme campagne die de U.K. op hem gevoerd heeft (52% GSB-46% PSF). Dat de GSB in dit distrikt dit jaar meer stemmen zal halen staat vast: op de valreep kon de PSF daar nog een totaal onervaren kandidaat overhalen.

Voor de rest van de distrikten kenden we vorig jaar het volgende rijtje voor de GSB: soc. wetenschappen 74%; wis- en natuurkunde 59%; rechten 39% en

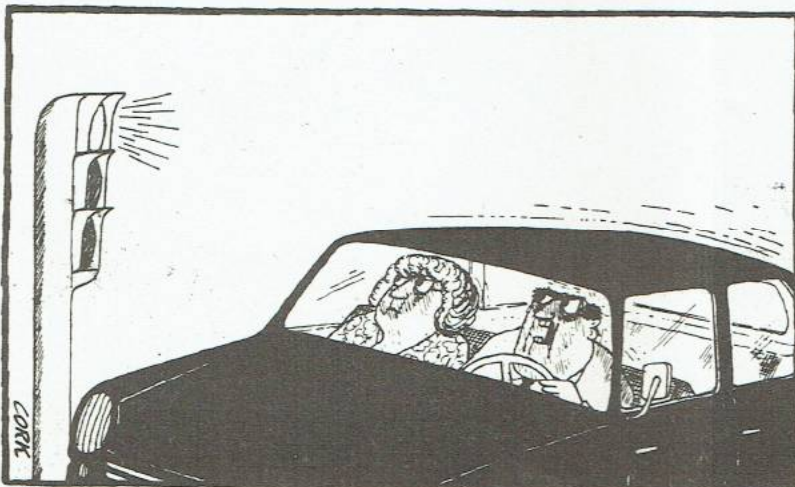
meidicijnen 44%. Voor deze laatste, medicijnen, is het wel opvallend dat in de fakulteitsraadverkiezingen voor de GSB een overwinning werd gehaald met 55%. Dat geldt overigens vorig jaar voor vrijwel alle fakulteiten: een ruime GSB-overwinning was in de fakulteitsraden te constateren.

Ook het opkomstpercentage is het vermelden waard. Vorig jaar lag dit op 49%. Ook dit jaar zal dat wenselijk zijn. Willen de elf beschikbare zetels werkelijk ter beschikking komen dan zullen er minimaal 35% van de stemgerechtigden hun stem moeten uitbrengen. Gebeurt dat niet, dan zal er evenredig gekort worden op het aantal beschikbare zetels. En wat dit betreft zijn er voor elke kiezer drie mogelijkheden: GSB, PSF en blanko. Boven kijf staat echter dat elke student z'n stem behoort uit te brengen. Wat dat aangaat mogen we zelfs over verantwoordelijkheid spreken, willen de studenten hun geleiding maximaal vertegenwoordigd zien in het hoogste democratische orgaan van de universiteit. Dus: stemt!!

district

Voor de duidelijkheid moet opgemerkt worden, dat men alleen z'n stem kan uitbrengen op de kandidaten van z'n eigen kiesdistrict. Er zijn mogelijk psychologen die de topkandidaat van de GSB op de algemene lijst, Kees v.d. Helm (psychologie) in de U-raad wensen. Dit is niet rechtstreeks via je stemformulier mogelijk. De kandidaten van de algemene lijst worden gekozen op basis van de genoemde 'reststemmen'. En die reststemmen zijn er meer naarmate er meer stemmen op de topkandidaat in je eigen distrikt/fakulteit worden uitgebracht.

Bij de sociale wetenschappen is de nummer één: Nikki Langendijk (P.A.W.). Als sociale wetenschapper zul je dus het hokje bij haar rood moeten maken. Hetzelfde geldt voor die sociologen wier voorkeur onuitsprekelijk uitgaat naar medesocioloog Jaap Tolmsa, derde op de algemene lijst. Alleen het aantal reststemmen wat boven de kiesdeler uitkomt in de verschillende distrikten, (of de stemmen bij verlies van een zetel) gaan meetellen voor de kandidaten op de algemene lijst.

WÉÉR OP ROOD... ALLES VERLINKST ZO LANGZAMERHAND...

VERKIEZINGEN IN ANDERE STEDEN

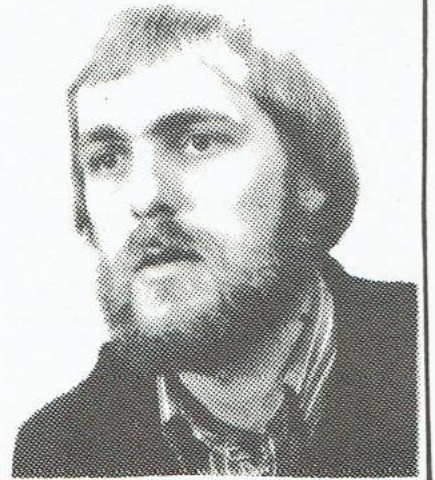
Hoe is de stand in de rest van het land? Hoe staat het met die fracties die lid van of verwant zijn met het L.O.G.? Het algemene beeld schets vooruitgang voor de studentenvakbonden. In Wageningen ging men van 5 naar 6 van de totaal 8 studentenzetels. In Rotterdam won de ARSB er een zetel bij (totaal nu 4) en is er, de maatschappijleden niet meegerekend, met het pro-wp en pro-tap een progressieve meerderheid in de raad. Bij de Vrije Universiteit A'dam werden alle distrikten gewonnen en in Utrecht bleef het aantal zetels gelijk. De uitslag van de ASVA bij de Universiteit van A'dam is nog niet bekend, evenals die van Delft, Leiden en Tilburg.

HBO-bond viert lustrum, voorzitter Peter Wolters:

'Het stigma dat HBO-ers passief zijn, is onjuist

In mei 1972 werd in Groningen de HBO-bond opgericht. Nogal altijd is het de enige vakbond in Nederland, die op plaatselijk nivo de HBO-studenten organiseert. Deze maand, ter ere van haar eerste lustrum, had Nait Soez 'n een gesprek met Peter Wolters, student aan de Sociale Academie, en dit jaar voorzitter van de HBO-bond. We spraken met hem o.a. over het ontstaan van de bond, de organisatie en de specifieke HBO-problematiek

Hoe is de HBO-bond Groningen vijf jaar geleden ontstaan, en waarom is gekozen voor deze plaatselijke opzet?

In 1971, en later, hebben tal van onderwijsakties plaats gehad. Zo was er de O'71, een grootse onderwijsmanifestatie, en het AGO, het Aktiekomitee Groninger Onderwijs. Al die acties waren in eerste instantie gericht tegen het bezuiningsbeleid van het kabinet-Biesheuvel, en m.n. op de punten van de studiebeurzen, en de wachtlijsten, studentestops dus. Daarvoor waren er weinig echte acties geweest op het HBO. Dat was deels te wijten aan de structuur van het HBO, allemaal verspreide scholen, waardoor het onderling contact erg moeilijk wordt, en deels aan de onderwijstraditie. Eigenlijk is het HBO een voortzetting van het middelbaar onderwijs in de meest letterlijke zin van het woord. Dat zie je b.v. aan de schoolsheid en de strakke lesindeling. Een andere 'ontstaansbron' is de aktie groep op de sociale academie geweest tegen de bezuinigingen op het welzijnswerk; verder het Volkskongres van 1972, de buitenland- en m.n. de Vietnamakties, en de traditie van het uitbrengen van eigen krantjes door studenten en scholieren.

Dit soort dingen vormden de impulsen tot het zoeken naar een organisatorische eenheid van HBO-studenten op plaatselijk nivo, omdat werd ingezien dat - ondanks de grote verschillen die er kwa studie en organisatie tussen de diverse opleidingen zijn - tal van problemen op een gemeenschappelijke faktor terug te voeren zijn: regeringsbeleid. Daarmee heeft Groningen wel als enige stad in Nederland een plaatselijke vakbond. Alleen Amsterdam heeft nog een HBO-kontaktgroep, maar dat is niet een echte organisatorische eenheid. Verder zijn er natuurlijk wel de zgn. datagorale bonden - de bonden per studierichting - en daarmee werken we dan ook in het LOHBO, het landelijk overleg goed samen.

Waarin verschilt het HBO op het gebied van de onderwijsproblematiek van het WO?

Het HBO is een echte vakopleiding. D.w.z. dat er - i.t.t. veelal op de universiteit - geen ruimte is voor algemene "vormende" vakken. Je leert direct een vak, en daarmee uit. Andere onderwijsproblematiek is b.v. het stage-lopen in Zuidelijk Afrika, wat aan de HTS nogal voorkomt en waar

we fel op tegen zijn, en de twee-vak-kigheid op Ubbo Emmius. Op deze leraaropleiding ben je verplicht om twee vakken te leren; alleen leraar Nederlands kun je b.v. niet meer worden, je moet er wat anders bij doen, hetgeer wel tot een enorme studieverzwarend heeft geleid.

Naast allerlei verschillen met het WO, is er echter een grote overeenkomst en dat is het beleid van het ministerie. Ook aan het HBO hebben we te kampen met de bezuinigingen, iets wat b.v. resulteert in meer wachtlijsten of een grotere ruimtenood aan het conservatorium. In het begin van het kabinet-Den Uyl had iedereen daarvan vrij grote verwachtingen. Op het moment echter dat het kabinet met het plan kwam om het voorbereidend leerjaar voor mensen die naar het HBO willen, maar b.v. slechts MAVO hebben, af te schaffen, bleek die hoop ongegrond. T.o.v. het HBO werd een beleid gevoerd van "10% over alles"; op alle onderdelen 10% bezuinigen. Dat sloeg zo in als een bom dat meer dan 1500 HBO'ers uit Groningen in de Korenbeurs een protestaktie hielden, en dat in diezelfde maand november '75 35.000 handtekeningen in het land opgehaald werden tegen dit beleid. Het afgelopen jaar hebben op de scholier allemaal aparte acties gehad, omdat Den Haag nu 'selektief' ging bezuinigen. Zo werd er in het kunstonderwijs aktie gevoerd om 10 miljoen bezuinigd geld terug te krijgen. Al met al is in die vijf jaar gebleken dat het stigma dat HBO'ers o.a. vanwege de schoolsheid van de opleiding niet in aktie willen komen duidelijk onjuist is. Dat zagen we bij de buitenlandakties en m.n. de Spanje-aktie tegen de executies van de vijf spaanse verzetstrijders; dat zagen we ook bij het Volkskongres, bij onderwijsakties en anti-bezuinigenakties.

Hoe is het mogelijk dat een jaar studietijd vrij maken voor dit werk?

Sommigen van ons doen dit werk naast hun studie. Anderen, en met name mensen van de sociale academie, zijn in staat om het in het kader van hun stage te doen. Een bestuursvergoeding of studiecompensatie is er bij ons nog steeds niet bij, al zijn we druk doende daarin verandering te brengen.

servatorium voor nieuwbouw

ENKELE DUIZENDEN WAREN AANWEZIG BIJ EEN GESLAAGD AKTIEKONSERT

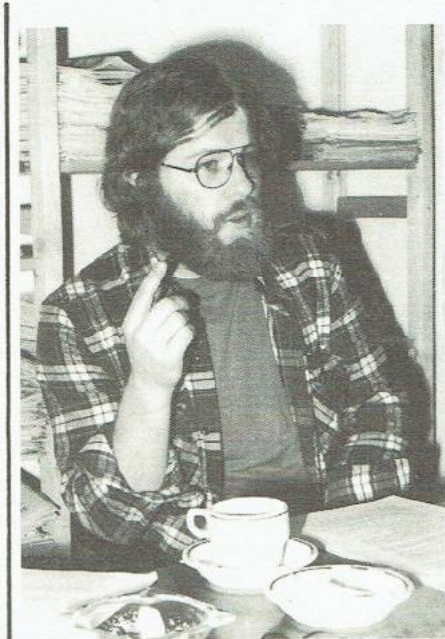

STA OP JE

ONDERWIJS

INLEGGEL 222

Jos de Groot, Gsb-kandidaat voor het College van Bestuur (student-adviseur). Jos studeert wiskunde, is vanaf zijn 1^e jaar actief geweest in SVB en GSB en deed uitgebreide bestuurlijke ervaring op, o.a. in het dagelijkse bestuur van de subfaculteit (1½ jaar), subfaculteitsraad (3 jaar), commissies onderwijs en reglementering, en faculteitsraad (1 jaar). Dit jaar is hij GSB-U-raads lid en maakt deel uit van de U-raadskommissies voor de begroting en ruimtelijke voorzieningen. Naast studie en GSB-werk, is Jos een enthousiast brúgger en fotograaf.

Rector Janssen

CvB

Rector Magnificus Janssen: "Aktief, bovenop de zaken zittend, maar zo nu en dan uitgaand van een irreële politiek. Tenminste nog wel es een keer." Ter Borch, vz.CvB: "Daar moet ik eerst goed over nadenken." Henk Tameling, student-adviseur: "Ik ben lid van die organisatie."

CvB-voorzitter B. ter Borch

WAT VINDT U VAN DE GSB ?

Ds.A.de Leeuw

STUDENTEN PASTORIE

"Een eenvoudige vraag, maar moeilijk te beantwoorden. Ik denk van een aantal zaken, dat de GSB erg goed bezig is, bij andere dingen denk ik daar weer anders over. Tenminste, zover ik de standpunten van de GSB ken. Ook zal ik de methode, taktiek verschillend delen. Wat ik in het algemeen geweldig goed vind, is de tijd die ze erin steken om zich te informeren. Dat geldt ook de grondige voorbereiding. Het is bij vergaderingen de moeite waard hun bijdrage uit te luisteren. Ik zou het ook uitermate betreuren als er niet zo iets als de GSB was. Dat zou een groot gemis voor de universiteit zijn. Dan bedoel ik het aantal zaken, dat ze als organisatie aanpakken. Wat dat betreft zijn ze een grote gangmaker. Ook al wordt er niet alles bereikt, toch worden anderen gedwongen erover na te denken. Er wordt niet alleen gepraat, en niet alleen verdiept, maar ook gedaan.

(advertentie)

Waar ik wel probleem mee heb is die stampij die soms gemaakt wordt over de laatste 20%, als 80% al bereikt is. En dat laatste dan ook nog voor een belangrijk deel dankzij hun eigen werk. De GSB heeft sterk oog voor de studentenvoorzieningen in het algemeen. Met name ook voor al die zaken, die spelen in het leven van de student: leven, wonen, werken. Ook volwassenhedenproblemen, en persoonlijkheidsproblemen. Daarbij doel ik ook op het studentenpastoraat, terwijl je dat gezezien bepaalde andere overtuigingen niet direkt van de GSB zou verwachten. Dat waardeer ik zeer positief."

subsidie Studentenpastoraat

Henk Tameling: voor subsidiering

"Een inhoudelijke beoordeling van het pastoraatswerk zou neerkomen op 'inmenging' in de activiteiten van mensen met een bepaalde overtuiging. Hoe men zich ook opstelt tot die overtuiging, men dient de gekozen overtuiging te respecteren. Bestuurlijke organen als de onze dienen zich te beperken tot het verlenen van faciliteiten (eventueel onder bepaalde voorwaarden) om het werk van uiteenlopend georiënteerde groepen mensen te kunnen realiseren. U-raad en CvB bepalen, toch ook niet de te kiezen therapie van een student met identiteitsproblemen". Tameling zal het minderheidsadvies van het CBO (dat de hoogste subsidie wil geven) adviseren. (UK 27/10/76)

College van Bestuur wil afgewogen onderzoek van CBO naar de prullemand verwijzen

Het meerderheidsvoorstel van het CvB mbt de afbouw van subsidiering van het studentenpastoraat heeft afgelopen vrijdag schipbreuk geleden. Hoewel het College dit sterk ontraadde heeft de raad met ruime meerderheid het minderheidsstandpunt van de studentadviseur in het College Henk Tameling aangenomen. (UK 3/11/76)

BON

naam: m/v*

adres:

geeft zich op als 1^e jaars-begeleider/ster voor de

de KEI / de NA-KEI*

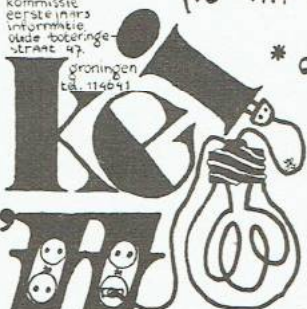
(18 t/m 26 aug.) (29 aug. t/m 2 sept.)

* doorhalen wat je niet wilt

bon opsturen naar of door de bus gooien bij:

KEI '77 oude boteringestr. 47
groningen

kommissie eerste inmars
inrichting oude boteringestr. 47
groningen tel. 114641

giro 2695715, t.n.v. perm. stichting KEI
bankrekening mees & hope n.v.: 21.10.62.758

Een stapel van 170 cm. stukken van de U-raad

Rector magnificus Janssen in de onderwijsc commissie afgelopen najaar over het enorme pakket herprogrammeringsvoorstellen: ik lees die dingen niet door; daar is geen beginnen aan. Dat doen de jongens van de GSB wel. Als er iets fout is dan hoor ik dat wel... Van de rector mochten we dit wel in Nait Soez'n zetten; bij deze.

(UK 13/10/76)

Twee colleges

Uit de notitie: "Vaak lijkt het er op alsof er een tweetal Colleges van Bestuur is. Het een, in meerderheid door de U-raad gekozen resideert in de Oude Boteringestraat 44. Het andere heeft zijn intrek gevonden in de Visserstraat 56. Aan de vermoeide leden van de U-raad de zware taak beide colleges te toetsen."

U-raadsvoorzitter Ger Weening: (UK 13/10/76): "De hele zaak ligt nog al moeilijk. Gezien de verhoudingen en de in de fracties beschikbare tijd is het onwaarschijnlijk dat bij mijn eventuele opstappen een andere voorzitter dan uit de GSB-gelederen zou opstaan. En dat is het laatste wat ik wil. In de huidige fractie is bij lange na niet de figuur aanwezig die ook maar tipt aan de kwaliteiten van Moorman."

"De GSB-veste is duidelijk aan het wankelen. De fractie zoals die op dit moment is samengesteld is ronduit zwak."

(UK 1/9/76): 'Juul Moorman slaagt cum laude.' Het moet gezegd worden! (Februari, di 3 maand later): Ger Weening herroepert eerdere uitspraak: meerdere figuren van de huidige fractie zouden het voorzitterschap kunnen vervullen.....
En dat was dan weer dat.

sukessen?

Vele, vele mensen uit de faculteiten, uit de voorzieningen, hebben in februari geprotesteerd tegen de voorgenomen bezuinigingen. De universiteitsraad heeft veel besluiten genomen. Ook slechte. Desondanks kunnen we terugzien op een aantal maanden, waarin redelijke sukessen zijn geboekt:

- in januari wilde het College slechts 1427 eenheden verdelen;
- vlak voor de U-raad van 14 februari werden dat er 1427+459= 1886 eenheden;
- op 16 maart 1998 eenheden;
- en na de begrotingscommissie van 17 maart zaten we op de nu overgenomen 2223 in totaal.

Bij deze 2223 eenheden gaat het om 165% van de oude toewijzing, is 240%. De teruggang is dus nu van 240% tot 165% beperkt gebleven. Eerst wilde het CvB van 240 naar 100%!

Voor Wfs- en Natuurwetenschappen zijn alle student-assistenten behouden gebleven; voor de sociale wetenschappen 487 van de 662. Medicijnen, Rechten, Letteren en Economie krijgen de grootst klappen.

Door Reg ten Zijthoff (UK 1/12/76)

Over het functioneren van de universitaire democratie

"Symptombestrijding"?

In het debat over het functioneren van de U-raad ga je punten zitten geven. Het is zoiets als een voetbalwedstrijd ter illustrering van 't feit dat voetbal al dan niet te hard wordt gespeeld. En dan komt de schrijver van dit stuk tot de conclusie dat de meest gedisciplineerde fractie, die van de GSB is. De GSB-fractie bleek zich het best te hebben voorbereid op het debat en kaatste dan ook alle aanvallen voortreffelijk terug.

Mej. Jelsma (GSB) vroeg zich af waarom niemand tot nu toe geconcludeerd had dat een democratiseringsproces betekent dat je je daar ook actief voor moet inzetten: "En de GSB is actief en bepaalt daardoor ook voor een belangrijk deel de gang van zaken binnen de U-raad".

Daarmee haakte ze in op het veelgehoorde verwijt dat de GSB-fractie via tactiek en strategie zou proberen minderheidsstandpunten erdoor te drukken, waardoor de universitaire democratie in het verdomhoekje zou raken. De GSB-fractie pareerde dit soort aanvallen echter uitstekend en deed dat inderdaad zonder de discussie lam te leggen, wat van andere fracties op bepaalde momenten niet bewaerd kon worden.

Mej. Jelsma: van niemand heb ik nog gehoord dat je je voor een democratiseringsproces ook moet inspannen... nu, de GSB is inderdaad actief.

Een goede organisatie is een eerste voorwaarde om het U-raadswerk goed te kunnen doen en zinvol te laten zijn!

U-raadspresidium vindt de GSB-begrotingsbrief aan de faculteiten "ongewenst"

Het U-raadspresidium vnr. mr. O. Norbruis, Ger Weening en Henk Speelman.

Prof. vd Slikke, mij lid.

"Ik ben er over het algemeen niet zo mee eens. Dat is bekend. Wel heb wel heb ik grote waardering voor de inzet en de energie en de kennis van zaken op allerlei gebied. Goed op de hoogte. Dat geldt ook in mijn vakgebied. De tactiek en techniek kan ik niet altijd bewonderen. Verder vind ik dat ze in de U-Raad teveel het belang van de studenten boven alles stellen. Soms volgens mij tegen het universitaire belang in. Eigenlijk als het niet meer kan toch de studentenvoorzieningen uitbreiden!"

Verder Brent ze teveel politiek in de U-Raad. Overigens dat doet zij niet alleen. Maar ik hou daar niet zo van. Bij het besturen, ook van de U-Raad, moet je bv bij financiën de zaken zakelijk oplossen. Wat doe je met politiek?"

TAP-fractie leider J. Veltman.

"Tja, de GSB heeft zoveel facetten. Een negatieve kant vind ik nu stemgedrag. Ik zie het een beetje als kadaver discipline: nooit verdeeld stemgedrag. Dat kan er bij mij niet in maar het zal wel iets te maken hebben met de benadering van hun organisatie. Zeer positief ben ik over de organisatie en de wijze van voorbereiden. Wat dat betreft is deze fractie veruit de beste. Ik zou ze ook niet graag willen missen in het U-Raadsgedruen. Hoewel ik persoonlijk wel vind dat de studenten een te grote invloed op het beleid hebben. Maar daar trett de GSB geen schuld. Hier wreekt zich eerder het gemis van een achterban bij de andere fracties een beetje."

"Met de fractie als geheel heb ik meer moeite, dan met de mensen persoonlijk. En in de commissie personeelszaken kan ik zeer goed samenwerken. Ze zitten alleen een klein beetje op de student-assistenten. Maar dat is te begrijpen."

Meerderheid U-raad wil tandheelkundig centrum

Na een half jaartrainage door een meerderheid van het CvB heeft de U-Raad van afgelopen vrijdag nu eindelijk een beslissing genomen. De definitieve beslissing genomen over een op te richten universitaire tandheelkundig centrum. Met overweldigende meerderheid besloot de U-Raad het minaerheids-voorstel van de beide adviseurs van het CvB over te nemen. Dit houdt in dat er drie formatieplaatsen, plus een subsidie op de huisvestingskosten voor dit centrum beschikbaar gesteld worden, zodat nu een oprichtingscommissie bezig

kan met de vormgeving van deze belangrijke, voor Groningen nieuwe, studenten voorziening. Daarbij zullen waarschijnlijk nog wel de nodige obstakels op de weg verschijnen. De eerste is al aangekondigd door de meerderheid van het CvB die dit besluit van de U-Raad onaanvaardbaar heeft genoemd, maar het besluit ligt er, en dat is een prachtig resultaat van het werk van met name de vertegenwoordigers van de GSB en het CBO en de U-raad, en van onze studentadviseur.

'Het VVD-gemeenteraadslid ir. G. Otten die het debat vanaf de publieke tribune bijwoonde, had maar één commentaar: "Onvoorstelbaar hoeveel politiek onbenul hier geëtaleerd wordt. Wat je verder ook van de GSB-fractie mag denken, ze zijn de enigen hier die voldoende politiek inzicht tonen." Dat sloeg dan op het feit dat na ruim een half jaar moeizaam onderhandelen met de gemeente Groningen en de staatssecretaris Klein(O&W) en Schaefer (Volkshuisvesting) eindelijk een opening was gemaakt voor een mogelijke UB in de binnenstad.' (UK 28/1/77)

Jan Kommandeur (WP-fractie U-raad)

De konsequenties van Kommandeurs actie zijn: dreiging dat de UB toch in Paddepoel terecht komt. Akkermans: "We kunnen ons nauwelijks voorstellen dat psychologie, sociologie, paw, filosofie, theologie, en de medicijnenstudies staan te springen om een UB in Paddepoel te krijgen."/Berto Merx.

(UK 16/2/77)

Jirk Akkermans, GSB-U-raadslid en lid van de Cie Ruimtelijke Voorzieningen

Een aantal universiteitsraden later werd mede door de inzet en het door de GSB georganiseerde forum, alsnog voor een onderzoek naar de mogelijkheden van de UB in de binnenstad gekozen. In het forum bleek Entjes om en moest Kommandeur om. De Paddepoelijn werd terugge-

Terugnijken en vooruitblikken
Waar gaat het heen met de Universiteitsbibliotheek?

STOPS

Hoewel aan het begin van het jaar velen stelden dat ze tegen een ophoging van de capaciteiten, d.w.z. het aantal te plaatsen 1ste-jaarsstudenten, waren, moest hier weening later stellen dat bv een stop voor sociale geografie in de Akademische Raad vermeden is door de ophoging in Groningen, hetgeen enkel en alleen een GSU-voorstel is geweest.

Hoe belangrijk ook goede contacten met de fakulteiten zijn, toont ook het simpele informeren: middels een telefoontje van de fractie naar de basisgroep geschiedenis breek dat geschiedenis naar capaciteit opgehoogd had van 111 naar 124. Informatie die 's middags voor de U-Raad, waar de definitieve capaciteits opgave voor de Akademische Raad aan de orde was, aanleiding was de capaciteit van geschiedenis te rectificeren. Informatie die overigens via de normale kanalen op tafel had moeten liggen.

INDONESIE

In de U-Raad van 22 april j.l. kon de GSB-fractie het eerste belangrijke resultaat oogsten van twee jaar konsekwant ijvereb voor stopzetting van alle hulp aan het Suharto-regiem in Indonesië. De U-raad nam met een duidelijke meerderheid een motie aan van de progressieve fracties in de U-Raad (GSB, pro-tap en pro-w.p.) inhoudende dat het samenwerkingsproject van de KUG met het Instituut Technologie Bandung (ITB) zo spoedig mogelijk stopgezet moet worden en in ieder geval na de huidige fase (tot '79-'81) niet gekontinueerd mag worden. Bovendien zal de KUG niet meer deelnemen aan eventuele nieuwe samenwerkingsovereenkomsten die de Nederlandse regering met het Suharto-regiem wil aangaan.

De KUG zal dit standpunt ook in het landelijk orgaan op het gebied van universitaire ontwikkelingssamenwerking (NUFFIC) innemen.

De PSF die eerst met een tegenmotie probeerde deze duidelijke uitspraak te voorkomen, onthield zich bij de uiteindelijke besluitvorming van standpunt bepaling! Is dit het realistische beleid dat de PSF aan het begin van het jaar zelf te zullen voeren?!

Jacob Tammens, lid van het dagelijks bestuur van de Universitaire Stichting Vormings Activiteiten (USVA):

"In het algemeen kun je stellen dat de acties resultaat hebben gehad; zo is de 73.000 gulden subsidie voor de USVA belangrijk. Naast de actie kun je het optreden van de studentadviseur Henk Tameling en de tapadviseur Kobus in het College en het optreden van de GSB-fractie in de U-raad als belangrijke oorzaken van dit succes aanwijzen." Verder over de GSB: "In de concrete strijd tegen de bezuinigingen komt de GSB vaak positiever over dan vaak in brosjures ed lijkt."

"Je zit in de U-raad om iets voor studenten te doen"

Venema in de UK van 27 april '77

Het huidige isolement van de GSB-fractie in de U-raad.

"Het verzet van de GSB tegen de planning duidt op een conservatief element. Dit conservatieve element blijkt ook uit de traditionele wijze waarop de GSB reageert op haar ongewone voorstellen: het zogenaamde "massale" protest, de protestbrief, de bezetting, de collegestaking, enfin, U kent het rijtje wel. Een originele, nieuwe wijze van reageren ontbreekt, men is, ondanks zijn jeugd, al vast geroest in de traditie, in een set van mores."

"Het ware te hopen dat het isolement van de GSB in de komende tijd doorbroken wordt door modificatie van haar opstelling, zodat de Raad en de vaste raadscommissies, meer dan momenteel het geval is, kunnen profiteren van het vele werk dat de fractie verzet.

Dat werk sorteert momenteel geen effect omdat het uitgangspunt zich te ver van de uitgangspunten en de flexibiliteit marges van de verschillende andere fracties bevindt"

reactie

Planning, reactie fractie
"Voorop stelt de GSB dat ze niet tegen elke vorm van planning is. De GSB heeft geen vooroordeel tegen planning; veel eerder is het zo, dat veel bestuurders U-Raadsliden, een vooroordeel vóór planning hebben: elke planning, /noe of wat dan ook, heert bij voorbaat hun in stemming. De huidige planning is echter niet meer dan planning van de bezuinigingsoperatie, die Den Haag aan de universiteiten wil opdringen, en daarom is de GSB tegen de huidige plannings voorstellen.

Deze voorstellen werken sterk centraliserend (en vormen dus een bedreiging voor de bereikte democratisering) en sneppen de voorwaarde om de universiteiten af te kunnen bouwen tot nogere opleidingen nieuwe stijl, wat een sterke kwaaiteitsverlaging zou betekenen. Als planning geld kost, bijvoorbeeld bij planning van universitaire nieuwbouw, pleegt juist het ministerie de zaak te vertragen."

Streven naar een nieuwe studentenbeweging

Progressieve Studenten Federatie wil alternatief vormen voor de GSB

„We hebben de PSF één jaar gegeven om een nieuwe studentenbeweging op gang te brengen. We willen de studenten in Groningen duidelijk maken dat we geen studentbestuurders op fluwelen kussens zijn. Centraal staat dit jaar het streven naar een actieve facultaire achterban. De PSF-fractie in de U-raad zal een platform moeten zijn voor de basis binnen de faculteiten. En daarbij zetten we ons duidelijk af tegen het sektarisme van de GSB-top. Daar komt steeds dezelfde harde kern met dezelfde kreten terug. Bij de PSF mag dat onder geen voorwaarde gebeuren.”

(UK 28/4/76)

En hoe zit dat nu één jaar later?

Henk Speelman

gsb?

Krikke, pro-tap: "Op z'n tijd heel positief. Wel vind ik dat ze soms te lang doordrammen over onderwerpen, terwijl ze toch uitzichtloos zijn. Wekt bij sommige mensen wel eens irritatie. Dezelfde fout merk je trouwens ook wel 's bij andere fracties. Valt verder goed met ze samen te werken. vooral in onze commissie begroting altijd heel prettig samengewerkt."

Theo Maas, fractievoorzitter GSB:

"Onze eigen activiteiten staan in de verkiezingscampagne centraal. Wat heeft de GSB gedaan en waarom is de GSB onmisbaar voor de Groningse student? Wat kan de PSF tenslotte aan concreets laten zien?"

Theo Maas:

Niet alleen rechtse GSB

In zijn ijver om goed verslag te leggen van de behoudende opstelling van de GSB-fractie tijdens de laatste U-Raadsvergadering met betrekking tot de planning van onderwijsactiviteiten heeft UK-redacteur Fred Vermeulen jammer genoeg een niet onbelangrijk detail over het hoofd gezien. Een politiek interessant detail. Fred vermeldt dat alleen de GSB-fractie tegen de voorstellen van het Kollege aangewende de planning stemde. Dit nu is onvolledig. Ook tegen de planning-plannen stemde de niet als het meest progressieve raadslid bekend staande heer v.d. Slikke. Een voor mij althans - volstrekt voorspelbaar stramen. Ik heb ook in de vergadering niet nagelaten daar nog eens extra de nadruk op te leggen. Jammer dat dat Fred ontgaan is. Het monsterverbond lijk neem aan zonder vooroverleg) tussen traditioneel rechts en kommunistisch angehaucht "links" (met eksklusief voor de bijdrage aan de begripsverwarring) lag weer eens in volle glorie ter tafel.

(UK 23/3/'77)

Nico Smid

met is in het kader van deze heidera politieke analyse cq bijdrage van universiteitsraadslid Nico Smid, wel interessant het aantal keren te turven, dat Smid zelf me de neer vd Slikke meestemde. Halverwege het jaar zijn we er maar mee gestopt....

Het is overigens vervelend, dat er nog steeds lieden op deze wijze politiek menen te moeten bedrijven, zonder de standpunten en argumenten van de betrokkenen ter discussie te stellen. Van de Slikke noemde de stellingname van Smid, zo oelde hij teloronisch mee, "kinderachtig". Jaar kunnen we ons wel bij aansluiten. Aweer een monsterverbond, Nico...?

Wat overigens ook interessant is, is oat Nico Smid samen met een andere kollega bij psychologie, eveneens psychiater, Ger Visser, in deze subtracul-teit voor Henk Speelman op zoek is geweest naar kandidaten voor de PSF. Aldus lezen we in brief van laatsgenoem de die sommige mensen op advies van Smid en Visser in de brievenbus kregen Over monsterverbonden gesproken.... De heren kregen overigens nu op rekest!

(advertentie)

Tweemaal tegen ziektekosten verzekeren is teveel.

Ben je door een baantje tijdelijk verplicht verzekerd tegen ziektekosten?

Bij de SSGZ kan de verzekering "sluimerend" doorlopen. De SSGZ betaalt dan f 15,- premie per maand terug.

Na afloop ben je weer volledig verzekerd. Geef je tevoren op bij de SSGZ en overleg met je ziekenfonds. Soms betaalt het ziekenfonds de premie terug (en dat is meestal voordeliger).

Nog niet éénmaal verzekerd? Voor de rest van het studiejaar (tot 1 september) gereduceerde premie bij de SSGZ.

de SSGZ 1954

Centrale Administratie, Stadhouderskade
140, Amsterdam. Tel. 020-718144.

(advertentie)

PEGASUS

Leidsestraat 25, Amsterdam

voor alle

marxistisch-leninistische

literatuur

Telefoon: 020- 231138

- Karl Marx en Friedrich Engels: 'Ierland, eiland in oproer.'

220 bladzijden paperback; f15,-

- Karl Marx: 'Voor- kapitalistische maatschappijvormen.'

72 bladzijden paperback, f6,-

-Karl Marx: 'Over godsdienst, staat en het joodse vraagstuk'

113 bladzijden paperback, f6,-

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

SEMINAR GSb

Verhelderende discussie over optreden GSb

Zoals aangekondigd vond een maand geleden in het instituut van psychologie aan de Boteringestraat het GSb-lenteseminar plaats. Achtereenvolgens stonden deze drie dagen de volgende punten centraal: de algemene politieke situatie, de verkiezingen, de organisatie, buitenland, de stops, de herprogrammering, de bezuinigingen, en sociaal.

Gemiddeld werden deze dagen bezocht door zo'n 40 à 50 man. De discussie vond plaats op basis van de seminarmap, waarin naast stukken van het GSb-bestuur over de verschillende onderwerpen ook een stuk was opgenomen van een aantal leden van de GSb-actiegroep Natuurkunde. In dit stuk werden scherpe kantlijnen getrokken tav het door de GSb gevoerde beleid en haar optreden het laatste jaar. In het eerste deel van deze verslaggeving zal met name op deze discussie worden ingegaan. Een discussie overigens, die door het hele seminar heen gespeeld heeft en als zodanig een zeer verhelderende uitwerking bij de behandeling van de verschillende punten gehad heeft. Al werden de conclusies die de leden van natuurkunde uit hun naar voren gebrachte kritiek trokken scherp aangevochten, de kritiek zelf werd in belangrijke mate onderschreven. En daarin lag ook de waarde en de vooruitgang van de discussie. Wat nu volgt, beoogt een weerslag van het gezegd te zijn.

Eensluitende analyse?

Als eerste punt van discussie bij de behandeling van de inleiding lag wel het ontbreken van een beoordeling van de algemene politieke situatie, kortweg de 'aps'. Hoewel er verschillende opvattingen lagen over de noodzaak hiervan, werd toch als algemene conclusie getrokken, dat je om een dergelijke beoordeling niet heen kan. En wel simpelweg omdat je er in de discussie met de mensen in de fakulteiten, al dan niet in de aktie, onge wild op terecht komt. Dat wil zeggen, op een beoordeling van de regeerpolitiek, van de 1% bezuinigingsoperatie, van de gevoerde krisispolitiek, van de rol van de multinationals, de EEG., etc. Een dergelijke politieke analyse kan daarom niet van de GSb-aktie los gezien worden. Wat overigens niet wil zeggen dat deze analyse altijd moet worden onderschreven. De politieke achtergrond is noodzakelijk om niet te vervallen in een standsorganisatie. Wel zijn er eensluitende standpunten en analyses noodzakelijk over de onderwijs politiek. Over: wat gebeurt er op de universiteit, wat gebeurt er met

het onderwijs.

Pamfletten

Vervolgens werd met name het optreden van de GSb-ers centraal punt in de discussie. De punten worden achtereenvolgens zo aan de orde gesteld zoals ze ook in de seminarmap verwerkt zijn. De kritiek die door de leden van de actiegroep Natuurkunde naar voren werd gebracht is hier voor een groot deel in verwerkt.

"Student-assistenten eerste eis voor behoud van onderwijs" en "Geen ontslag aan de universiteit, voor behoud van de werkgelegenheid". Dat waren op resp. 4 en 11 februari de eisen van de universitaire bevolking. Van duizenden meer zelfs dan we tijdens het Kerst-seminar hadden verwacht. De vraag die werd gesteld was: waardoor kwam die beweging in januari en februari wel van de grond en later niet meer? Om de vraag te beantwoorden werd teruggegaan naar het de discussie op het Kerst-seminar. Over ons optreden, het stellen van eisen, de discussie, het materiaal, ofwel: wat is de juiste lijn, zijn daar zeer beharrenswaardige dingen gezegd.

Het hebben van een duidelijke politieke lijn is zeer essentieel. Daarvoor is het op de eerste plaats noodzakelijk om goed op de hoogte te zijn van wat er op de universiteit onder de studenten leeft. De eisen moeten zo gezegd die opvattingen vertolken. D.w.z. dat ze eenvoudig en concreet moeten zijn. Niet voor niets zijn we als GSb dan ook in januari begonnen bij de studentassistenten, en hebben in elk hoekje de bezuinigingsmaatregelen vertaald in heel concrete gevolgen. Terecht wordt gekonkludeerd dat dat niet voldoende is. Ook de presentatie speelt een rol. Het is voorgekomen dat bovenstaande wel gebeurde maar dat de pamfletten te schematisch in elkaar gezet werden. D.w.z. volgens een stereotype schema. Natuurkunde had het over te vergaande politieke stellingnames, die maar al te gauw rücksichtslos gehanteerd worden, zonder dat ook maar afgevraagd wordt ze overkomen en aanslaan bij de studenten, waaronder GSb-leden. Dit werkt de kreet 'kreterig' in de hand. Een voorbeeld - om het even scherp te stellen -: "De regering bezuinigt, dat is fout, het CvB bezuinigt dat is ook fout, daarom juist nu aktie noodzakelijk!". Niet dat het zo voorkomt, maar die lijn herkennen we wel eens. En dat stoot velen af, aangezien er niets gezegd wordt, evenmin als duidelijk wordt waarom die aktie nodig is. In de seminarmap wordt verder aangegeven dat het goed kan zijn om een pamflet in de vragende vorm op te stellen. Uit het materiaal kan dan iedereen zelf z'n conclusies trekken. In de discussie komt de rest.

De potentiële bondgenoot

Ook het punt van de potentiële bondgenoot werd aangeroerd. De GSb-activisten hebben over het algemeen, door het werk en de onderlinge discussie en de scholing, een aantal gemeenschappelijke politieke ideeën. Te vaak wordt de discussie buiten de afdelingen van de GSb (ook wel actiegroepen genoemd) op dezelfde manier gevoerd. Ofwel: worden van de studenten dezelfde opvattingen verwacht. En dat is nu precies de manier om je te isoleren. En dat is wel belangrijk om te noteren.

Het gaat in de aktie om de concrete problemen die daar spelen. In de anti-bezuinigingsaktie deden velen mee die niet wilden stellen dat het kabinet al vele jaren heeft bezuinigd op het W.O., maar wel vonden dat de huidige maatregelen te ver gaan. Als het eerste van ze gevraagd was (en dat gebeurt vaak impliciet, zoals bv door bovengenoemd pamflet) was er bij lange na niet zo'n beweging op gang gekomen. Zo konden in de aktie meedoen:

- een sympathisant van het kabinet Den Uyl, die vindt dat er best wat van het WO af kan, maar dat Klein het nu toch te bont maakt; of
- iemand die meent dat de WO-begroting gesneden wordt ten gunste van de bewaaring en de ondernemerswinsten, en dat massa-aktie daarop het antwoord moet zijn; of

kantineprijzen omhoog

DE BEZUINIGINGEN WORDEN NU OOK OP DE BROODJES GESMEERD.

vervolg op pagina 12

vervolg van pagina 11

- de student, die het geeft niet welke aktie helpt voeren om daarmee het politieke bewustzijn van zijn kollega's op te vijzelen.

Diskussie in de organisatie

Voorop staat dat iedereen in de fakulteiten zijn voelhoorns uitsteekt om de problemen te signaleren en die terug te spelen naar de organisatie. Daarbij worden in een grote organisatie als de Gsb ongetwijfeld fouten gemaakt, maar de inzet van de leden zal wat dat betreft doorslaggevend zijn. Alleen door aan te sluiten bij wat onder de studenten leeft kunnen door aktie resultaten behaald worden.

Dat geldt ook voor de mensen die aktief zijn in de organisatie. Bespreking van een aktie of aktiestrategie zal in de Gsb een zo groot mogelijke eensgezindheid over het desbetreffende punt moeten opleveren. Dat stelt eisen aan de diskussie in de organisatie, en aan de inbreng hierin van de afdelingen, aldus luidde een duidelijke konklusie van het seminar.

Nait Soez'n open ?

Het laatste punt kunnen we doortrekken bij de bespreking van het al dan niet opengooien van Nait Soez'n. De voornaamste kritiek, ook door Natuurkunde aangedragen, lag in het punt dat nog te veel eenzijdige politieke stellingnames geponeerd werden, die vermeden moeten worden. En verder dat de artikelen nog te weinig de stand van de diskussie weerspiegelen. In Nait Soez'n moeten de verschillende motivaties en beoordelingen van de leden terug te vinden zijn. Voor de natuurkundigen betekende dit dat Nait Soez'n 'open' moet. Door anderen werd de intentie van dit 'open' aangevochten, terwijl wel de kritiek op basis waarvan deze konklusie werd getrokken, gedeeld werd. Daarbij werd gekonstateerd dat Nait Soez'n wat dat betreft reeds een zichtbare verbetering ondergaan heeft. Het 'open' zijn moest niet betekenen dat iedereen zo maar in Nait Soez'n kan publiceren. Het betekent veeleer dat de standpunten en de diskussiepunten binnen de Gsb naar voren komen. Op voorwaarde dan wel dat die diskussie in de organisatie gevoerd is, bij fundamentele zaken ook tot konklusies geleid heeft. Ofwel: dat het vakbondsorgaan een weerslag vormt van de diskussie in de organisatie, en daar onder valt niet verzwegen diskussie. Het dient niet als diskussieplatform, maar het heeft als vakbondsblad een eigen taak in het informeren over de standpunten van en de diskussie in de Gsb. Dat is een taak die de UK niet voor ons waarneemt.

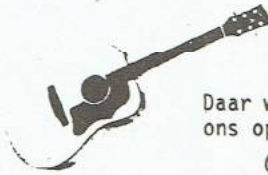
Op deze formulering kon iedereen zich vinden, met daarbij de aantekening dat verdere versterking van de redaktie een belangrijke voorwaarde blijft voor een goed vakbondsblad. Het gaat tenslotte om het gezicht van de organisatie, en daarom moet de organisatie meer prioriteit leggen bij haar eigen orgaan. In het volgende nummer zullen we ingaan op de verdere punten zoals bezuinigingen, stops, herprogrammering, buitenland, en sociaal.

P.D.

(advertentie)

MUZIEKHANDEL MUZIEKSCHOOL G. JAGER

KORREWEG 1b - BOTERDIEP 102 - GRONINGEN
Telefoon 050 - 128769

Daar wij alle merken leveren kunt u bij ons op een eerlijke voorlichting rekenen.

Ook ruilen wij uw instrument in.

Ook repareren wij uw instrument.

Verkoop van alle muziekinstrumenten:

KLASSIEKE GITAREN o.a. Yamaha, Yairi, Suzuki, Admira, Teller, Fender, Gianini, Landola
Boeing type C 140 is momenteel de meest geprezen klassieke gitaar. Prijs f 165,-.

WESTERN GITAREN o.a. Rokkomann, Eko, Yamaha, Suzuki, Hillbilly, Fender, Concenter, Harmony, Goya, Morris,
Suzuki type 3-delig achterblad is momenteel de meest geprezen Westerngitaar. Prijs f 385,-.

Ook hebben wij regelmatig unieke aanbiedingen. Momenteel bij aankoop van een Western gitaar een gevoerde gitaarkoffer van f 120,- voor f 65,-. Bij aankoop van een klassieke gitaar van boven f 250,- een gevoerde gitaarkoffer van f 105,- voor f 65,-.

Tevens hebben wij een ruime sortering dwarsfluiten v.a. f 335,-.

Ook verkoop van muziekboeken (studie en populair).

(advertentie)

voor studie en ontspanning

SB STANDAARD-BOEKHANDEL

Zwanestraat 41-43 · Tel. 126749

(advertentie)

STUDENTEN-AUTORIJSCHOOL

(Eig. D.J. Douwma)
(Vamor-gediplomeerd)

Borneoplein 15, Groningen
Tel. 050-12 12 09,
b.g.g. 05907-2907

Wij lessen in V.W.
U wordt gehaald en gebracht.

(advertentie)

EVEN NAAR

DE EVENAAR

Folkingsstraat 46 · Tel. 050 · 13 21 18

Vanaf 10-uur 's morgens geopend

Een zelfzaam bruin café

(advertentie)

REGEN BOOG

Stichting Drukkerij C. Regenboog
Zoutstraat 14
Groningen
Telefoon 128370

West-Duitsland en Zuid-Afrika DEEL 2

Dij het behandelen van de relaties tussen de Bondsrepubliek Duitsland en Zuid-Afrika stuit men met een zekere regelmaat op de figuur van Franz Jozef Strauss; een persoonlijkheid die bij zo ongeveer de hele wereld gezien wordt als het slechtste artikel dat er in de BRD is geproduceerd. In het onderstaand artikel zullen we aandacht aan dit verschijnsel besteden, en aan zijn banden met Zuid-Afrika.

STRAUSS, VORSTER EN WAPENS.

motorclub

Om een antwoord te kunnen geven op de vraag: "Wie is Franz Jozef Strauss?" moeten we terug naar de grijze tijd van het Duitland van Adolf Hitler. Franz Strauss, geboren in 1915 als zoon van een in welstand verkerende slager. Zijn vader was een goed katholiek en aanhanger van de federalistische Bayerische Volkspartei. Als de jonge Franz in 1937 meerderjarig wordt - na het gymnasium te hebben doorlopen - wordt hij lid van het Nationalsozialistische Kraftfahrkorps (NSKK). Ogenschijnlijk is deze NSKK een club voor liefhebbers van de motorsport, en toevallig zit er ook nog een hakenkruis in de clubvlag. De werkelijkheid is echter anders en daarom eerst iets meer over deze motorclub.

antwoordelijk voor deze scholing is de Abteilung 11b des Personalamts en het spreekt welhaast vanzelf dat de door deze afdeling gerekruteerden onberispelijke "zuverlässige, weltanschaulich gefestigte Nationalsozialisten" moeten zijn; en bovendien moeten ze in staat zijn de leiders en de leden van de motorclub "für Führer und Bewegung zu begeistern".

We maakten even dit zijsprongetje om aan te geven wat het betekent dat in het voorstel tot benoeming RP 4158/43 Franz Strauss wordt benoemd tot "wereldbeschouwelijke referendaris en korporaal bij de 'Sturm' 23/M86 in München"; verder wordt over Franz gesteld dat "de voorgestelde kandidaat de garantie biedt dat hij het op ieder moment en zonder terughoudendheid voor de nationaal-socialistische staat zal opnemen".

hem als tolk te benoemen om het contact tussen de bezetters en de plaatselijke bevolking soepel te laten verlopen. Als tolk van de militaire regering van het distrikt Schongau weet Franz zich onmisbaar te maken en hij manoeuvreert zó dat alle onaangename maatregelen die er genomen worden afkomstig zijn van de militaire regering en alle maatregelen die het leven aangenaam maken óf zijn bewerkstelligd door Franz óf Franz heeft er erg veel toe bijgedragen. Het wekt dan ook geen verwondering dat Franz Strauss bij de eerste Landratverkiezingen - bestuurs-hoofd van een distrikt - gekozen wordt tot Landrat voor Schongau. De politieke carrière kan beginnen.

karrière

Als Landrat wordt Strauss automatisch benoemd als voorzitter van de commissie die verantwoordelijk is voor de denazifikatie in het distrikt Schongau. Als tolk voor de militaire regering maakt Franz al kennis met de Amerikaanse inlichtingendienst-officier Ernest Hauser, een man die we later zullen terugzien in het Lockheed-omkoop schandaal waar hij zich zal opgooien als vermeende hoofdgetuige. Bij de oprichting van de CSU is Franz Strauss ook van de partij dankzij ene Dr. Müller, een persoon die voornamelijk achter de schermen opereert en nauwe contacten onderhoudt met de hoogste kringen van de Duitse clerus en waarschijnlijk ook met het Vaticaan. Op aandringen van deze Müller voegt Franz Strauss aan zijn naam Jozef toe ("omdat dat wat meer maakt"). Naast zijn ministerschap krijgt hij in 1948 de post van algemeen sekretaris van de CSU; in 1949 wordt hij in de Bondsdag gekozen en wordt hij voorzitter van de 24 koppen tellende CSU-fractie. Hoogtepunten in Strauss' politieke carrière zijn de talrijke schandalen waarin hij betrokken raakt. We zullen er in het kort enkele uitpikken. Ten eerste: Strauss wordt in 1957 minister van defensie en bestelt meteen 10.680 pantserwagens van het type HS30 bij het Hispano Suiza-concern. Het aardige van deze bestelling is dat er toen de order werd geplaatst slechts een houten prototype van deze pantserwagen voorhanden was. Het kontrakt voor deze aankoop werd voor Hispano Suiza voorbereid door Otto Lenz, advocaat in Bonn maar ook verkiezingskampagneleider van de CDU. Alleen al deze Lenz zou drie miljoen DM aan steekpenningen voor deze order gekregen hebben. Deze zaak is nog steeds niet geheel opgehelderd. Het Duitse leger heeft ontzettend

STRAUSS EN VORSTER GEBROEDERLIJK

Tot in de zomer van 1934 is de NSKK, evenals de Schutzstaffeln (SS) een onderdeel van de Sturmabteilung (SA), de nogal ruw optredende afdeling van de nationaal-socialistische partij van Adolf Hitler. Na een machtsstrijd in de rijen van de nationaal-socialisten worden SA-leider Röhm en zijn medewerkers in de ruimste zin van het woord aan de kant gezet, of beter gezegd vermoord: de Nacht van de Lange Messen, de nacht van 30 juni op 1 juli 1934. Na de moord op Röhm en de zijnen wordt de SA gereorganiseerd en het ambtelijke Handbuch für das Reich van 1936 meldt dat de SS en ook de NSKK delen van de NSDAP van gelijke rang geworden zijn. De 'motorclub' zelf. Het Korpsbefehl nr. 12b van 12 mei 1938 noemt de motorclub - we laten het in het Duits staan - als "die motorisierte Kraft der Partei" en bepaalde: "Führer und Männer des Korps müssen Parteimitglied sein oder, falls dies noch nicht der Fall ist, die Eignung für eine spätere Aufnahme in die Partei besitzen und die Verpflichtung hierzu eingehen". De leden van deze motorclub zijn verplicht "zich voortdurend te scholen" en verplicht "dieper door te dringen in het nationaal-socialistische gedachtegoed". Ver-

Tijdens de oorlog wordt Franz Strauss benoemd tot onderofficier (L940); volgde in 1942 een opleiding tot officier en kwam aan het oostfront in Rusland terecht. Daar blijft hij niet lang vanwege bevroren voeten. Terwijl hij in het vaderland bijkomt van deze bevriezing van zijn onderledematen, wordt Franz bevorderd tot Offizier für wehrgeistige Führung. Door deze benoeming kan hij de rest van de oorlog in Beieren verblijven waar hij wordt benoemd als leraar bij de Flakschule (Flugzeugabwehrkanone). Ook schuift hij weer een plaatsje hoger op in de hiërarchie van het leger. Op 27 april 1945, enkele dagen voor de onvoorwaardelijke kapitulatie van Duitsland, zwerft de nu niet meer "zonder terughoudendheid voor de nationaal-socialistische staat opnemende" Franz Strauss als burger gekleed de Württemberg. Daar ergens wacht hij bij een pastoor tot de oorlog is afgelopen. Hij rent naar de eerste de beste Amerikaanse patrouille die langs komt en toont hun de - vervalste - papieren dat hij uit het leger ontslagen is. De Amerikanen besluiten om Franz niet naar een krijgsgevangenenkamp te sturen maar - vanwege zijn talenkennis -

vervolg van pagina 13

veel problemen gehad met deze pantserwagen vanwege gebreken etc.

Nummer twee: de "Granatenaffäre". In de winter van 1957 duikt plotseling een oude vriend van Strauss op in het ministerie van defensie: Dr. Peter Deeg. Deze aspirant-wapenhandelaar kan korte tijd later een flinke opdracht voor de leverantie van granaten boeken voor een Italiaanse firma die tot nu toe geen vaste voet aan de grond had gekregen bij het Duitse ministerie van defensie. Ook deze zaak is nog steeds niet geheel opgehelderd.

Nummer drie: de "onkel Aloys-Affäre", die aan het eind van de jaren vijftig begon te spelen. Een bij kasteleins en vrienden diep in de schulden geraakte vriend van de schoonvader van Strauss legt zijn problemen voor aan de minister van defensie. Korte tijd later kan hij aanzienlijke defensieorders voor het ministerie boeken. Van de provisie op deze orders wordt Onkel Aloys Brandenstein afgauw multi-miljonair. Toen deze zaak aan het licht kwam, kreeg Aloys van minister Strauss een uitgaansverbod opgelegd en binnen de kortste keren is hij naar Zwitserland verhuisd. Ook deze zaak is nog steeds niet geheel opgehelderd.

Nummer vier die we hier even willen noemen heeft betrekking op een schandaal rond de bouw van woningen voor in Duitsland gelegerde Amerikaanse militairen. Dit zaakje is ook nog steeds niet opgehelderd, omdat de documenten die op deze zaak betrekking hebben spoorloos verdwenen zijn toen zij per post vanuit Bonn naar de rechtbank in Neurenberg werden verzonden.

Nummer vijf is de fameuze "Starfighter-Affäre". Vanwege zijn opvatting dat ook het Duitse leger over atoomwapens moet beschikken, besluit Strauss dat de Duitse luchtmacht met de Starfighter van Lockheed moet worden uitgerust. Alle andere mogelijke leveranciers van vliegtuigen van uitstekende kwaliteit worden terzijde geschoven en Lockheed krijgt deze order zonder dat over de prijs en de leveringstermijn ook maar iets is vastgelegd. Toen de beslissing ten gunste van Lockheed genomen werd bestond er slechts één type van de Starfighter: de F 104. Een jachtvliegtuig dat alleen geschikt was voor helder weer. Dus moest de F 104 worden omgebouwd tot een vliegtuig dat geschikt was voor alle weertypen en voor conventionele en atoombomben. Eerst werden er 66 van de nieuwe besteld en nog voordat er ook maar een van deze nieuwe typen was getest, bestelde Franz Jozef Strauss er weer 634 bij. De verliezen die de Duitse luchtmacht tot nu toe geleden door mankementen aan deze Starfighter en door het neerstorten ervan (182 exemplaren) zijn nauwelijks te berekenen.

Strauss moet op 11 december 1962 als minister van defensie aftreden naar aanleiding van de Spiegel-Affäre. Het blad Der Spiegel had een boekje opgedaan over Strauss betrokkenheid bij het hierboven genoemde schandaal rond de bouw van woningen voor in Duitsland gelegerde Amerikaanse militairen. Strauss zond de geheime dienst van Der Spiegel af, in opdracht van Strauss werden de redactie-lokalen van Der Spiegel uitgekamd op zoek naar documenten waar Der Spiegel haar onthulling op baseerde. Hiermee is voorlopig een eind gekomen aan Strauss' politieke opmars. Maar wat onderhand duidelijk

is geworden is, dat Strauss bijzonder nauwe contacten onderhoudt met de Duitse wapenindustrie. En deze schandalen zijn slechts een indicatie van het milieu rond Franz Jozef Strauss.

In de loop van de jaren heeft Strauss zich een zekere faam verworven als centrum van lobby's, als middelpunt van industriële om in Bonn "wat voor elkaar te krijgen". Wat namen van mensen en firma's. Echtgenote Marianne Strauss is aandeelhoudster bij het Frankenthal-concern waar Fritz Ries de skeepster zwaait. Fritz Ries wist tijdens de Hitler-tijd een aantal van Joden omtrentende fabrieken in handen te krijgen (o.a. Miguin en Hevea). Via Ries lopen weer nauwe contacten met Dr. Hans Martin Schleyer, dubbelvoorzitter van de BDA en BDI (de twee grootste Duitse werkgeversorganisaties). Ook via de relaties die andere CSU- en CDU-kopstukken met het Duitse bedrijfsleven onderhouden wordt een deel van de industrie-lobby zichtbaar. Bijvoorbeeld de CDU'er Kurt Biedenkopf: topmanager bij het Henkelconcern. En dan is er nog Eberhard Taubert: rechterhand van de nazi-propaganda-minister Goebels, werkzaam bij een van de bedrijven van Fritz Ries (PEGULAN A.G.).

Vorster

Een voorbeeld van hoe Strauss tegen Vorsters Zuid-Afrika aankijkt: "Het is onjuist om de apartheid zonder meer te veroordelen. Het is ook onjuist om alle verschijningsvormen of ook overdrijvingen daarvan kritiekloos te aanvaarden. Maar het is onzin om te spreken van uitbuiting en onderdrukking of zelfs rassensvervolg van de zwarten. (...) De zwarten hebben niet alleen een verzekerde arbeidsplaats, een voor hun omstandigheden een behoorlijke beloning, gratis medische zorg, goedkope huizen sinds de slumps zijn afgebroken, en de mogelijkheid om zowel elementair als voortgezet onderwijs te volgen, maar ze hebben ook vrijwel alle grondrechten zoals wij die ons tegenwoordig voorstellen, behalve het kiesrecht en de daaruit voortvloeiende volmachten." En och, zo'n citaat van Strauss over Zuid-Afrika zijn met basjes te vinden. Maar wat veel interessanter is, is de uitspraak van Strauss in 1971 dat "zodra hij aan de macht komt, de West-Duitse wapenleveranties aan Zuid-Afrika waarschijnlijk zullen worden hervat". Bovendien kan Strauss zo iets makkelijk zeggen omdat hij tot in zijn oren in de Duitse wapenindustrie zit. Direkt betrokken is Strauss bij het Messerschmitt-Bölkow-Blohmconcern in zijn thuishaven München. Messerschmitt is een bekend vliegtuigkonstrukteur uit de nazi-tijd. Hetzelfde geldt voor Bölkow. Blohm is mede-eigenaar van de Blohm & Voss scheepswerven in Hamburg waar in de nazi-tijd een dependance was van het concentratie-kamp Neuengamme waar de gevangenen te werk gesteld werden. Hitler-financier Thyssen is grootaandeelhouder bij deze werf.

Vanuit de Messerschmitt-groep lopen de contacten naar het Siemens-concern (die voor 10% deelneemt in de Messerschmittgroep). En wat wel het belangrijkste is, is het feit dat er vanaf 1945 in de Duitse wapenindustrie een verschuiving heeft plaatsgevonden van het Roergebied naar Beieren, naar München. Dankzij de bemoeienissen van Strauss ging in 1960 al 22,6% van de

Duitse wapenopdrachten naar München, waar Messerschmitt, Dornier, BMW (Lockheed), MAN (idem), Kraus-Maffei (leopardtanks) en AEG (de helft van de omzet is wapenproductie) zitten. Dwalen we af van Zuid-Afrika? Nee hoor. Via omweggetjes, dochtermaatschappijen en buitenlandse verkoopbureaus leveren deze Duitse bedrijven enorme hoeveelheden wapens aan Vorster. Voorbeeld: tussen 1969 en 1973 leverde VFW-Fokker Messerschmitt-Bölkow-Blohm (waar Strauss zelf in zit) 25 militaire transportvliegtuigen van het type Transall in samenwerking met de Franse vliegtuigfabriek Nord Avion. Om politieke redenen werd deze levering uitgevoerd door Nord Avion.

In september 1974 werden Milan-pantser voertuigen aan Zuid-Afrika geleverd. De Milan-fabriek is een gezamenlijke Frans-Duitse onderneming. De transitie stond op Franse naam en liep via de Franse verkoopmaatschappij. En het onsmakelijkste voorbeeld van samenwerking is het geval Hoechst. Dit Duitse bedrijf werkt samen met het Zuid-Afrikaanse staatsbedrijf BASOL in de productie van een serie gifgassen waaronder het beruchte ZYKLON dat door de nazi's op grote schaal is gebruikt in de concentratiekampen.

uranium

Tot slot de uranium-lobby. In 1960 kwam vanuit kringen van Duitse (meestal ex-nazi) generaals een pleidooi voor atoomwapens voor het Westduitse leger. Kanselier Adenauer en minister van defensie Strauss namen dit pleidooi gelijk over en wat gebeurt er: in 1961/62 wordt er een samenwerkingsverdrag gesloten tussen de regeringen van West-Duitsland en Zuid-Afrika op het gebied van atoomtechnologie en leverantie van uranium aan Zuid-Afrika en West-Duitsland. Dit verdrag is inmiddels weer aan vernieuwing toe. Het resultaat van deze samenwerking: de proeffabriek in Valindaba (bij Pretoria) wordt gewerkt met het zgn. straalpijp-procédé voor de verrijking van uranium en dit procédé is ontwikkeld in het atoomonderzoekcentrum in Karlsruhe in West-Duitsland. En de proeffabriek in Valindaba kan uranium verrijken tot op het voor kernwapens noodzakelijk peil. En wat is het makkelijke van deze Valindaba-proeffabriek? Hetzelfde procédé wil West-Duitsland nu ook verkopen aan Brazilië. B.M.

JABULA

Jabula trad 22 april in Huize Maas op de Zuid-Afrika manifestatie op. De opbrengst was bestemd voor de steun aan vluchtelingen, en bedroeg f 2500,-= bruto.

AANRADER

Het Instituut voor Politiek en Sociaal Onderzoek (IPSO), het onderzoeksinstituut van de CPN, heeft een herdruk laten verschijnen van het uit 1971 daterende rapport "Groningerland - een Nederlands probleem".

Het rapport begint met een kort overzicht van wat er in de loop der jaren is geschreven over het probleem van de onderontwikkeling van de regio. Groningen in regeringsnota's, studies van het NVV, de Noordelijke Economie-Technologische Organisatie etc. Deze studies blijken toch niet te kunnen komen tot een adequate verklaring van het verschijnsel van de regionale onderontwikkeling en blijven hangen in verklaringen waarin ze te wijten is aan een noodlottige samenloop van omstandigheden en aan 'eigen schuld'.

De verklaring die het IPSO geeft voor het probleem spitst zich toe op de EEG en de NAVO. In de analyse van de rol die de EEG speelt in de economische ontwikkeling is vooral van belang de stroom van Amerikaans kapitaal die in de loop van de vijftiger en zestiger jaren Europa overspeelt. Zo steeg de stroom van Amerikaanse dollars naar Neder-

land van 84 miljoen in 1950 naar 207 miljoen in 1958 en in 1968 is dit al opgelopen tot 1.073 miljoen dollar. Deze stroom van dollars vindt s'n verklaring in het feit dat de EEG voor de Amerikaanse beleggers uiterst gunstig werkt.

De gevolgen van deze kapitaalstroom zijn dat er in de topsectoren van de industrie - met bij zonder goede winstverwachtingen - een sterke expansie plaatsvindt en de industrie waar deze kapitaalstroom aan voorbijgaat relatief achterblijft, onderontwikkeld blijft. Bovendien ontstaat er een geografische concentratie van deze topindustrieën (Europa oost b.v.)

Verder geeft het rapport een analyse van hoe een aantal maatregelen van de EEG zelf de regionale onderontwikkeling in de hand werken.

De NAVO en Groningen. Aan de hand van een nota van het ministerie van defensie en Volkshuisvesting geeft het rapport aan dat er in de verdedigingsstrategie van het Nederlandse leger als onderdeel van de NAVO zich een wijziging heeft voorgedaan. In de huidige NAVO-konceptie is het potentiële operatiegebied

van het Nederlandse legerkorps in de Noordduitse laagvlakte, een gebied dat aansluit bij de provincies Groningen en Drente. Het ligt dan ook voor de hand dat er een aan deze NAVO-konceptie aangepaste "ruimtelijke ordening" wordt opgesteld: vandaar "dat in het kader van de afspraken in NAVO-verband het streven gericht is op een verplaatsing van de militaire activiteiten in noordoostelijke richting", zegt het rapport van de Nederlandse regering over militaire oefenterreinen uit 1969.

Tot zover de twee belangrijkste aspecten van het IPSO-rapport. Verder wordt er in de nieuwe druk ingegaan op de verschillen de acties die er sinds 1971 zijn gevoerd om een eind te maken aan de steeds verdergaande regionale onderontwikkeling van het Groningerland (Volkskongres, bedrijfsbesettingen, acties tegen de opslag van atoomaafval in de Groningse soutlagen).

"Groningerland - een Nederlands probleem" kost f 4,- en is o.a. verkrijgbaar bij het GSB-reducatiebureau, Visserstraat 46.

BUITENGAATS

Jimmy Carter

Verscheidene publikaties hebben een boekje opengedaan over de machtsgroep die achter Jimmy Carter staat: de zogenaamde Trilaterale Commissie. Deze commissie - die met het geld en de zegen van David Rockefeller werd opgericht - is een verzameling van personen uit West-Europa, Amerika en Japan. Zij hebben allen een ding gemeenschappelijk, nl. het bezitten van politieke en economische macht omdat ze deel uit maakten of nog maken van directies van multinationale ondernemingen of hoge functies bekleden in de staatsapparaten van de landen van hun herkomst. Onder hen zijn directeuren van multinationale ondernemingen zoals Exxon,

Coca Cola, Bendix, Caterpillar, de Chase Manhattan Bank, de Bank of America, de Koninklijke Shell. De politici die bij deze groep betrokken zijn, zijn o.a. Raymond Barre (premier van Frankrijk), Walter Mondale (vice-president van de VS), Richard Cooper (staatssecretaris van economische zaken in de regering Carter) en zeker niet de onbelangrijkste: professor Zbigniew Brzezinski, de belangrijkste adviseur van Carter en de drijvende kracht achter de Commissie.

Nu is de Trilaterale Commissie niet een soort van sociale club waar de heren machthebbers en industriëlen elkaar ontmoeten om zo bij gelegenheid es wat voor elkaar te doen. Zeker ook niet heeft de Trilaterale een hoge mate van vrijblijvendheid zoals dat bij de bekende Bilderberg-konferentie het geval is. Integendeel, de Trilaterale werkt met uiterst precies gedefinieerde na te streven doeleinden.

Voor wat de derde wereld betreft zijn de heren van de Commissie tot de konklusie gekomen dat de Metternichiaanse politiek van de dou's Kissinger/Nixon en Ford/Kissinger de Verenigde Staten en de hiermee gelieerde landen in West-Europa en Japan eigenlijk meer kwaad dan goed hebben gedaan. Vooral het debakke in Vietnam is hier essentieel. Dus wordt de politiek t.o.v. de derde wereld omgegooid en vervangen door een politiek die gebaseerd is op een wat rustiger benadering van de problemen. Centraal in wat de Commissie met de derde wereldlanden voorheeft is volgens de Far East Economic Review van 25 maart j.l. "leiding geven aan de interdependentie". De onderontwikkelde

landen zijn in deze interdependentieredenering sterk afhankelijk van de ontwikkelde landen voor wat betreft technologie, know-how en afzetmarkten voor hun produkten. Omgekeerd zijn de ontwikkelde landen van de onderontwikkelde afhankelijk voor wat betreft de afzetmarkt voor hun produkten en vooral niet te vergeten: het verkrijgen van grondstoffen. Met de onderontwikkelde landen moet volgens de strategie van de Commissie gewerkt worden aan een

"stabiele wereldorde". Om dit te kunnen bereiken heeft de Trilaterale Commissie haar oog laten vallen op een aantal wereldomvattende instituties zoals de Wereldbank, het Internationale Monetair Fonds en het General Agreement on Tariffs and Trade (de GATT, de langlopende onderhandelingen op mondiaal nivo over handelstarieven en grondstofprijzen). Voor de Wereldbank en de aan haar gelieerde International Development Association is de taak weggelegd om met het surplus aan olie-dollars van de OPEC-landen en leningen en hulpprogramma's de "hulpmiddelen-arme landen" bij te staan; terwijl het IMF - met hulp van de Wereldbank - en de privébanken de "hulpmiddelen-rijke ontwikkelingslanden" moeten bijstaan. Wat de heren van de Trilaterale Commissie dus voor ogen staat is een verandering van de politiek van de machtige wereldomvattende organisaties zoals het IMF en de Wereldbank. Dit alles onder het motto van de "stabiele wereldorde" die heel korrekt vertaald betekent: de wereldorde van de multinationale ondernemingen. Wie had dat nou gedacht van die lachende pinda-verbouwer uit Plains.

VIEUX

Snij een flinke plak batherhamworst in hele kleine stukjes. Doe er wat mayonaise bij en een scheutje vieux en peterselie. Door elkaar roeren en een uurtje in de koelkast zetten.

Smeer het op toastjes. Een scheutje vieux in een bakje koffie. Breng wat koffiemelk langzaam aan de kook en klop de koffiemelk ondertussen flink op zodat ie schuimerig wordt en giet het bij de koffie. Zonder vieux heet het capucino; met vieux heet het Café Veneziana. Lekkerder nog is wat kaneel over het schuim in het kopje strooien.

Truus Makmans-Soes

breek me de bek niet open

kursief...

Een drukte van jewelste. Stromen van mensen. Af en aan. Lente. Zon overgoten terrasjes. Aldus één stuk lenteromantisme achter elkaar: één stuk cliché, maar wel verdomd lekker.

Zon in de Herestraat, waar je om de vijftig meter een stand tegenkomt: PSP, PvdA, PPR, CPN. Inderdaad, verkiezingstijd.... Verderop twee mormonen. Je weet wel: een jas uit de jaren dertig, een kop haar, die een moderne speednick niet zou misstaan. De leer die ze verkondigen? Tja, in de jaren dertig was het ook krista. De leer die ze nu verkondigen geënt op datzelfde stramien? Het is in ieder geval wereldbeschouwelijk.

'Sta op je onderwijs' staat op een affiche naast de ingang van De Slegte, bijna weggeplakt door een ander. De laatste is van een 'progressieve' partij, die het geluk heeft nog niet weggeplakt te zijn door weer een ander uit het eerder genoemde rijtje. Allemaal weten ze het even goed.

Voor mij als student staan er gewoon twee dingen voorop. Twee zaken die ook een volgend kabinet hoog in het vaandel dienen te dragen, namelijk datgene wat in de vorige Nait Soes'n, die ik laatst in de bus kreeg, op de voorpagina stond: 'goed onderwijs voor iedereen' en 'voor een democratische universiteit'.

Het is wat dit laatste betreft, wel verhelderend, bedenk ik ineens, wat ik twee dagen geleden op het ANP hoorde. Een aantal mensen bleken tegen de terugkeer van staatssecretaris Klein te zijn op zijn post onderwijs, zo vertelde de nieuwslezer. En dat niet vanwege zijn ingreep in de WUB (wat universitaire bestuurshervorming) in november '78 op een punt als het vergroten van de invloed van hoogleraren en lectoren ten koste van die van studenten, TAP en WP in tijdelijke dienst, waar wij als studentenvakbonden samen met andere organisaties als het FJG, ANJV, VVDH, NVV-jongerencontact en ABVA tegen protesteerden. Nee, integendeel. De bedoelde personen, vertegenwoordigers van het CDA en de VVD in de Eerste Kamer, vonden vorige week bij de behandeling van 'de verlenging van de WUB tot 1982' aldaar, de ingreep van Klein nog niet te ver gaan. Zij wensen Klein volgend jaar niet terug te zien, omdat hij de democratie geregeld binnen de WUB nog niet genoeg aangepakt heeft!

De VVD-er Zoutendijk noemde de WUB in dat licht een "duidelijke miskleun". En CDA-woordvoerder Diepenhorst sprak van: "een gebrekkig produkt". "De studenten moeten studeren", aldus de CDA-professor: "ze moeten niet ten onder gaan aan inspraakfanatisme". Staatssecretaris Klein was van oordeel, dat de sfeer aan de universiteiten en hogescholen duidelijk beter begint te worden. Fanatici vindt men volgens de staatssecretaris niet alleen onder de studenten, maar ook onder de professoren. Dat kan Diepenhorst alom bekend door het uit bestuurswerk weren van mensen die niet de doelstelling van de VU willen onderschrijven, in z'n zak steken.

Maar goed, het is maar hoe je het uitlegt. De WUB biedt in ieder geval garanties voor de geledingen in de universiteit, die behouden moeten blijven.

Net zo goed je nu in de Herestraat grote, kleine, radicale, communistische of 'redelijk alternatieve', of wat dan ook voor een partij, tegen kunt komen. Dat is een recht. En ook openlijk! Iets wat in Duitsland heden ten dage (we-

derom) onmogelijk is door de berufsverbote. Daar worden democratische rechten met de voeten getreden.

Dit wordt een andere zaak, wanneer deze vrijheden door een club als de Nederlandse Volkswie misbruikt worden voor haar bijna fascistoïde leuzen. Zo'n club moet je verbieden!

Je zou denken, we dwalen een beetje af. Misschien heb je wel gelijk, al kan ik het voor mezelf moeilijk geloven. Een belangrijke kiesoverwinning voor de studentenvakbonden zal het duidelijkste signaal zijn aan nieuw kabinet. Ook als het gaat om het punt van de vergaande bezuinigingen, en het nauw daarmee verbonden 'goed onderwijs voor iedereen'.....!

Een orgel speelt 'de mallemlen'. Een 'mallemlen van Heddy Lester. 'Onse' Heddy zal ik s'avonds, op het drie-stromenland predikend televisiebeeld, horen. Voor al die kijkers eindelijk eventjes rust van de anders centraal op de buis staande 'vier hervormingewetten'. En al is me dat nu soms behoorlijk onduidelijk, en heb ik m'n eigen ideeën, dat ook wat die vier zaken aangaat best wel eens wat meer 'gereformeerd' mag worden, dan daar gedaan wordt; een woord over de defensie-en atombewapeningsuitgaven hoor ik niet. Evenmin als ik ook maar iets hoor het onderwijs.

Ook de groep van het Leger des Heils, die me net met de naweën van sausijssen van de Hema in m'n maag, een stenciltje in de hand dowsen, geeft me hier geen antwoord op. Wie dat wel zullen moeten doen? Dat zijn we zelf bij de komende verkiezingen! En daar neem ik een 'boerenjongens' op. Met slagroom. 't Is ja prachtig weer. Precies: crisis is geen ommeersbui. Ook een cliché?

P.D.

De Herestraat; altijd gezellig." Stromen van mensen. Af en aan. Lente. Zon overgoten terrasjes....."

versterk je vakbond
wordt lid van de groninger studentenbond

Visserstraat 56 - giro 2443200 - tel. 134888